პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК и ТК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 38-ე წელი
№ 298 (11302)

პარასკევი. 26 დეკემბერი. 1958 წ.

ფასი 20 კაპ.

ჩინეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარეს ამხანაგ მაო ძე-დუნს

ძვირფასო ამხანაგო მაო ძე-დუნ!

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი ჩვენი პარტიისა და მთელი საბჭოთა ხალხის სახელით თქვენ დაბადების სამოცდახუთი წლისთავის დღეს გულითადად მოგესალმებათ თქვენ — ჩინეთის კომუნისტური პარტიისა და ჩინელი ხალხის ნაცად ხელმძღვანელს, საერთაშორისო კომუნისტური მოძრაობის გამოჩენილ მოღვაწეს.

მთელი თქვენი დაუღალავი და მრავალმხრივი მოღვაწეობა იმ გმირული ბრძოლის ხელმძღვანელობაში, რასაც ჩინელი ხალხი და მისი მებრძოლი ავანგარდი — კომუნისტური პარტია ეწევიან სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისათვის, ძლიერ სოციალისტურ სახელმწიფოდ ჩინეთის გადაქცევისათვის, წარმოადგენს ხალხისადმი, კომუნიზმის საქმისადმი თავდადებული სამსახურის შესანიშნავ მაგალითს. მარქსიზმ-ლენინიზმისა და პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის დიადი იდეებისადმი, საბჭოთა კავშირ-ჩინეთის მარადიული და ურღვევი მეგობრობის ინტერესებისადმი თქვენმა ერთგულებამ მოგიხვეჭათ თქვენ საბჭოთა ადამიანების ღრმა პატივისცემა.

მოძმე ჩინელი ხალხის უდიდესი წარმატებები სოციალიზმის მშენებლობაში, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის — დიდი მსოფლიო სახელმწიფოს საერთაშორისო ავტორიტეტის ზრდა უსაზღვროდ ახარებს ჩვენს პარტიას, მთელ საბჭოთა ხალხს. საბჭოთა ადამიანებმა კარგად იციან, რომ ეს სახელოვანი წარმატებანი ჩინელმა ხალხმა მოიპოვა თავისი მშობლიური კომუნისტური პარტიის [illegible] ლობით, რომელიც ჩინეთის პირობებში განუხრელად და შეუმცდარად [illegible] ლებს მარქსიზმ-ლენინიზმის ყოვლისმძლე მოძღვრებას [illegible]

ჩვენ დიდად ვაფასებთ იმ თვალსაჩინო წვლილს, რომელიც ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას, ჩინეთის კომუნისტურ პარტიასა და პირადად თქვენ, ამხანაგო მაო ძე-დუნ, შეგაქვთ ძლიერი სოციალისტური ბანაკის განმტკიცების, ხალხთა მშვიდობისა და უშიშროების უზრუნველყოფის საქმეში.

სულითა და გულით გისურვებთ, ჩვენო ძვირფასო ამხანაგო და მეგობარო, ჯანმრთელობას, მრავალ წელს სიცოცხლესა და ახალ წარმატებებს თქვენს დიდ ნაყოფიერ მუშაობაში, დიდი ჩინელი ხალხის, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში სოციალიზმის მშენებლობის საკეთილდღეოდ, საბჭოთა კავშირ-ჩინეთის ძმური მეგობრობის შემდგომი აყვავებისა და მთელ მსოფლიოში მშვიდობის გამარჯვების საკეთილდღეოდ.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ნ. ხრუშჩოვი

1958 წლის 25 დეკემბერი.

კ ა ნ ო ნ ი

ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცებისა და სსრ კავშირში სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების შესახებ

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო აღნიშნავს, რომ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს განსახილველად შეტანილ საკითხს ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცებისა და ჩვენს ქვეყანაში სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების შესახებ განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს კომუნისტური მშენებლობის ამოცანების წარმატებით გადაწყვეტისათვის.

ამ საკითხის საყოველთაო-სახალხო განხილვამ გვიჩვენა, რომ სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების პროგრამას, რომელიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ შეიმუშავეს, ერთსულოვნად წონენ და მხარს უჭერენ მშრომელები.

კომუნისტური პარტიის გარშემო მჭიდროდ შეკავშირებულმა საბჭოთა ხალხმა ახალი ისტორიული გამარჯვებანი მოიპოვა მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებაში, მშრომელთა მატერიალური კეთილდღეობის აღმავლობაში. გარანტიულია ისეთი გრანდიოზული გარდაქმნები, რომლებიც შესაძლებლობას აძლევენ ჩვენს ქვეყანას შევიდეს თავისი განვითარების ახალ, უმნიშვნელოვანეს პერიოდში — კომუნისტური საზოგადოების გაშლილი მშენებლობის პერიოდში.

სსრ კავშირში განხორციელებულია ნამდვილი კულტურული რევოლუცია. საბჭოთა სკოლამ ამ რევოლუციაში შეასრულა გადამწყვეტი როლი, ხელი შეუწყო ჩვენი მრავალეროვანი სამშობლოს ხალხთა კულტურის აღმავლობას. ლენინური ეროვნული პოლიტიკის თანმიმდევრული განხორციელების შედეგად ყველა ხალხს საბჭოთა ქვეყანაში აქვს სკოლა დედა ენაზე. ყველასათვის გახსნილია განათლებისა და კულტურის ფართო გზა. განხორციელებულია საყოველთაო ვიდწლიანი სწავლება. ფართოდ განვითარდა საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკური და უმაღლესი განათლება. უმაგალითო ტემპით ვითარდება მეცნიერება, ლიტერატურა, ხელოვნება.

ძველი საზოგადოების ერთ-ერთი მთავარი მანკიერება იყო უფსკრული ფიზიკურ და გონებრივ შრომას შორის. საუკუნეთა განმავლობაში კულტურა აკრძალული ხილი იყო მილიონობით უბრალო ადამიანისათვის. ძველი საზოგადოება ისე ქმნიდა სკოლას, რომ იგი არსებითად ხელმისაწვდომი არ ყოფილიყო მშრომელთა ფართო მასებისათვის.

მარქსისტულ-ლენინურმა მოძღვრებამ, რომელიც დადასტურებულია სსრ კავშირში კომუნისტური მშენებლობის მთელი პრაქტიკით, აგრეთვე სხვა სოციალისტური ქვეყნების განვითარების გამოცდილებით, გააკმტკიცა ის ბურჟუაზიული ლეგენდა, თითქოს გარდუვალი იყოს, რომ მარად არსებობდეს ერთი მხრივ, უფერული მასა ადამიანებისა, რომელთა ხვედრია მორჩილება და მძიმე ფიზიკური შრომა, ხოლო მეორე მხრივ — ერთი მუჭა ადამიანები, რომელნიც ვითომდა თვით ბუნებით არიან მოწოდებულნი იაზროვნონ, მართონ, განავითარონ მეცნიერება, ტექნიკა, ლიტერატურა და ხელოვნება.

სოციალისტურ საზოგადოებაში, სადაც თანდათანობით ისპობა არსებითი განსხვავება ფიზიკურ და გონებრივ შრომას შორის და მკვიდრდება გონებრივი და ფიზიკური შრომის ერთიანობა, გიგანტური ზომით ჩქარდება არა მარტო მატერიალური წარმოების, არამედ ამასთანავე მშრომელთა უფართოესი მასების სულიერი საქმიანობის ყველა მხარის განვითარება. უსაზღვრო გასაქანი იქმნება პიროვნების ყოველმხრივი განვითარებისათვის. სოციალიზმის დროს მსოფლიო კულტურის ყველა მიღწევა ხალხის კუთვნილება ხდება.

კომუნისტური მშენებლობის გაშლის, საწარმოო ძალების შემდგომი ზრდისა და საზოგადოებრივი სიმდიდრის გადიდების კვალობაზე სულ უფრო შემცირდება სამუშაო დღე და გაუდიდდებათ მშრომელებს თავისუფალი დრო, რაც მათ შეუძლიათ გამოიყენონ თავიანთი გონებრივი ჰორიზონტის გასაფართოებლად და სულიერ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად.

წარმოების მექანიზაციის, ავტომატიზაციისა და ქიმიზაციის დაჩქარებული განვითარება, ელექტრონიკის, საანგარიშო-ამოსახსნელ მოწყობილობათა ფართო გამოყენება, ელექტროფიკაციის ყოველმხრივ განვითარება და მეცნიერებისა და ტექნიკის სხვა მიღწევები ძირეულად ცვლიან შრომის ხასიათს. მუშებისა და კოლმეურნეების შრომა თავისი არსებით სულ უფრო უახლოვდება ინჟინრების, ტექნიკოსების, აგრონომებისა და სხვა სპეციალისტების შრომას. სოციალისტური წარმოების მუშაკებმა ახლა უნდა იცოდნენ სრულყოფილი ჩარხების, უზუსტესი საზომი, საკონტროლო ხელსაწყოებისა და აპარატების ხმარება, უნდა იცოდნენ რთული ტექნიკური გაანგარიშებანი და ნახაზები. საბჭოთა კავშირის ტექნიკურ-ეკონომიური განვითარების პერსპექტივები სულ უფრო ძაღლ მოთხოვნებს უყენებენ ჩვენი საზოგადოების ყველა მშრომელს. მრავალმხრივი განათლება მათთვის საარსებო მოთხოვნილება ხდება.

უდიდესი შეცდომაა იმის მტკიცება, რომ წარმოების ავტომატიზაციის კვალობაზე კომუნისტურ საზოგადოებაში გაქრება ფიზიკური შრომაც. გიგანტური ტექნიკური პროგრესი გაუუზომლად შეამსუბუქებს ფიზიკურ შრომას. ბევრი პროფესია, რომელიც ადამიანს ძაღლონეს ულევს, ქრება და კვლავაც გაქრება. მაგრამ ფიზიკური შრომა დარჩება. ადამიანის ჰარმონიული განვითარება წარმოუდგენელია ისე, თუ იგი არ ეწევა ფიზიკურ შრომას, შემოქმედებითს და საამური შრომას, რომელიც განამტკიცებს მის ორგანიზმს, აძლიერებს მის სასიცოცხლო ფუნქციებს.

საბჭოთა სახელმწიფოს დიდი დამაარსებელი ვ. ი. ლენინი გვასწავლიდა, რომ ახალგაზრდობამ სწავლა უნდა დაუკავშიროს შრომას, ბრძოლას მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის გარდაქმნისათვის, ბრძოლას ხალხის კულტურისა და განათლებისათვის.

საზოგადოების კომუნისტური გარდაქმნა განუყრელად დაკავშირებულია ახალი ადამიანის აღზრდასთან. რომელშიც ჰარმონიულად უნდა იყოს შეხამებული სულიერი სიმდიდრე, მორალური სიწმინდე და ფიზიკური სრულყოფა.

სოციალისტური სახელმწიფო თავის სკოლას ისე ქმნის, რომ იგი ემსახურებოდეს ხალხს, ცოდნას აძლევდეს მშრომელებს, ხელს უწყობდეს ხალხის ყველა ტალანტის განვითარებას. საბჭოთა სკოლა მოზარდ თაობას ზრდის ყველაზე პროგრესული იდეების, კომუნიზმის იდეების სულისკვეთებით, უნერგავს ახალგაზრდობას მატერიალისტურ მსოფლმხედველობას — სამყაროს ნამდვილად მეცნიერული შეცნობის საფუძველს.

საბჭოთა საზოგადოებაში აღიზარდა შესანიშნავი თაობა ახალგაზრდობისა, რომელიც მთელ თავის ცოდნასა და ძალღონეს, უნარსა და ნიჭს ახმარს კომუნიზმის მშენებლობას. საბჭოთა ახალგაზრდობის მაღალი მორალური თვისებები მკაფიოდ გამოვლინდა სოციალიზმის მშენებლობის შრომითს ფრონტებზე პირველი ხუთწლედების წლებში, დიდ სამამულო ომში, ყამირი და ნასვენი მიწების ათვისების გმირულ საქმეებში, დიდი ელექტროსადგურების, შახტების, ბრძმედების აგებაში, ჩვენი ქვეყნის აღმოსავლეთისა და ჩრდილოეთის ახალი სამრეწველო ცენტრების მშენებლობასა და დღევანდელობის ბევრ სხვა შრომითს გმირობაში.

საბჭოთა ხალხის დიად გამარჯვებათა განხორციელებაში დიდმნიშვნელოვანი როლი შეასრულეს საბჭოთა უმაღლესმა სკოლამ და საშუალო სპეციალურმა სასწავლებლებმა. ამჟამად სახალხო მეურნეობაში მუშაობს დაახლოებით შვიდნახევარი მილიონი სპეციალისტი, რომლებსაც უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლება აქვთ. სპეციალისტების მრავალრიცხოვანი კადრების შექმნა კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ერთ-ერთი უდიდესი მიღწევაა.

საბჭოთა კავშირმა ერთ-ერთი პირველი ადგილი დაიკავა მსოფლიოში მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარების მხრივ, გაუსწრო ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებს სპეციალისტთა მომზადების ტემპითა და ხარისხით. საბჭოთა სპეციალისტები მრეწველობაში, მშენებლობაში, ტრანსპორტზე, საბჭოთა მეურნეობებსა და კოლმეურნეობებში, მეურნეობისა და კულტურის ყველა დარგში თავიანთი თავდადებული შრომით წარმატებით წყვეტენ კომუნისტური მშენებლობის ამოცანებს.

მომავალი ვიდწლედი საბჭოთა კავშირის განვითარებაში დახასიათდება სოციალისტური კულტურის შემდგომი აღმავლობით, საბჭოთა საზოგადოების სულიერი სიმდიდრის ზრდით. მშრომელთა —კომუნიზმის აქტიურ მშენებელთა შეგნებულობის დონის ამაღლებით. ამიტომ მშრომელთა. მეტადრე მოზარდი თაობის კომუნისტური აღზრდის საკითხებს თანამედროვე პირობებში განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება, ეს ცენტრალური საკითხი ხდება სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების საქმიანობაში.

საბჭოთა სკოლის განვითარებაში და სახალხო მეურნეობისა და კულტურის ყველა დარგისათვის სპეციალისტთა კადრების მომზადებაში თვალსაჩინო მიღწევათა მიუხედავად, ჩვენი ზოგადსაგანმანათლებლო, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სკოლები ჩამორჩებიან კომუნისტური მშენებლობის მოთხოვნებს, სერიოზული ნაკლოვანებები აქვთ. ამ ნაკლოვანებათა შორის მთავარია ერთგვარი მოწყვეტა სწავლებისა ცხოვრებისაგან. სკოლის კურსდამთავრებულთა სუსტი მომზადება პრაქტიკული საქმიანობისათვის. კომუნისტური მშენებლობის თანამედროვე ეტაპზე სახალხო განათლების სისტემის ეს ნაკლი მით უფრო შეუწყნარებელია.

საჭიროა სახალხო განათლება გარდაიქმნას ისე, რომ საბჭოთა საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკურმა და უმაღლესმა სკოლებმა უფრო აქტიური როლი შეასრულონ საბჭოთა ხალხის მთელ შემოქმედებითს საქმიანობაში.

საბჭოთა საშუალო სკოლა მოწოდებულია მოამზადოს განათლებული ადამიანები, რომლებმაც კარგად უნდა იცოდნენ მეცნიერებათა საფუძვლები და რომლებსაც ამასთანავე უნდა შესწევდეთ სისტემატური ფიზიკური შრომის უნარი, ჩაუნერგოს ახალგაზრდობას მისწრაფება, სასარგებლო იყოს საზოგადოებისათვის, აქტიურად მონაწილეობდეს საზოგადოებისათვის საჭირო ფასეულობათა წარმოებაში. საშუალო განათლების მასშტაბი მნიშვნელოვნად უნდა გადიდდეს უწინარეს ყოვლისა იმ გზით, რომ ფართოდ განვავითაროთ სკოლების ქსელი სახალხო მეურნეობაში მომუშავე ახალგაზრდობისათვის, ამ ამოცანის გადაჭრა იქნება მშრომელთა კულტურულ-ტექნიკური დონის შემდგომი ამაღლების, შრომის ნაყოფიერების ზრდისა და კომუნიზმის წარმატებით მშენებლობის დიდმნიშვნელოვანი პირობა.

სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში შემდგომი ტექნიკური პროგრესი სულ უფრო ზრდის მოთხოვნებს მუშათა ძირითადი მასის კვალიფიკაციისადმი. მუშათა ნაწილის არასაკმაო პროფესიულ-ტექნიკური დონე უკვე ახლა ზოგიერთ შემთხვევაში აფერხებს წარმოების ზრდას. ამიტომ განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ახალგაზრდობის პროფესიულ-ტექნიკური სწავლების განვითარებას და მუშათა კადრების მომზადების ხარისხის გაუმჯობესებას.

კომუნისტური მშენებლობის ახალი ამოცანები მოითხოვენ აღმოიფხვრას უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების დაყენებაში არსებული ნაკლოვანებანი.

საბჭოთა უმაღლესი სკოლა მოწოდებულია მოამზადოს მრავალმხრივ განათლებული ადამიანები, რომლებმაც ზედმიწევნით უნდა იცოდნენ მეცნიერებისა და ტექნიკის შესაბამისი დარგები. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მრეწველობის, სოფლის მეურნეობისა და მშენებლობის სპეციალისტთა მომზადების ხარისხის შემდგომ გაუმჯობესებას. თანამედროვე წარმოება, რომელიც ემყარება მეცნიერებისა და ტექნიკის უახლეს მიღწევებს, მოითხოვს უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლებლების კურსდამთავრებულებისაგან თეორიული მომზადების მაღალ დონესა და პრაქტიკის კარგ ცოდნას.

ახალ პირობებში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სპეციალისტების მომზადებას უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში დაუსწრებელი და საღამოს სწავლების გზით. უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების დაუსწრებელი და საღამოს სისტემა უნდა აიგოს ისე, რომ ადამიანებს, რომლებიც სასარგებლო შრომას ეწევიან საზოგადოებაში, მუშაობისაგან თავისუფალ დროს, თუ სურვილი ექნებათ, ჰქონდეთ შესაძლებლობა მიიღონ უმაღლესი ან საშუალო სპეციალური განათლება ან იმაღლონ კვალიფიკაცია.

საჭიროა გადაჭრით გაუმჯობესდეს უმაღლესი სკოლისა და საშუალო სპეციალური სასწავლებლების მუშაობა იმ მხრივ, რომ ჩაუნერგონ სტუდენტებს მარქსისტულ-ლენინური მსოფლმხედველობა, აამაღლონ მათი კომუნისტური შეგნებულობა და აქტივობა, აღზარდონ ახალგაზრდა სპეციალისტები კოლექტივიზმისა და შრომისმოყვარეობის, საზოგადოებრივი მოვალეობის შეგნების. სოციალისტური ინტერნაციონალიზმისა და პატრიოტიზმის, კომუნისტური მორალის მაღალი პრინციპების დაცვის სულისკვეთებით.

ყოველი შრომა ფაბრიკაში თუ კოლმეურნეობაში, სამრეწველო საწარმოში, საბჭოთა მეურნეობაში, სარემონტო-ტექნიკურ სადგურსა თუ დაწესებულებაში, პატიოსანი, სასარგებლო შრომა საზოგადოებისათვის წმიდათა წმიდა მოვალეობაა ყოველი ადამიანისა, რომელიც ცხოვრობს სოციალისტურ საზოგადოებაში და სარგებლობს მისი სიკეთით.

ყოველმა ადამიანმა, ცხოვრობს რა კომუნისტურ საზოგადოებაში, თავისი შრომით უნდა შეიტანოს წვლილი ამ საზოგადოების მშენებლობასა და შემდგომ განვითარებაში.

საწარმოო ძალების პროგრესული განვითარება კომუნისტური საზოგადოების მშენებლობის პროცესში, სოციალისტური საზოგადოებრივი ურთიერთობის სრულყოფა, საბჭოთა დემოკრატიის შემდგომი განვითარება ქმნის ხელსაყრელ პირობებს იმისათვის, რომ წარმატებით გადაიჭრას სკოლის წინაშე მდგომი ახალი ამოცანები ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდისა და განათლებისა.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭო **ადგენს:**

მოწონებულ იქნას საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თეზისები „ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცებისა და ჩვენს ქვეყანაში სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების შესახებ“, რომლებმაც საყოველთაო მხარდაჭერა ჰპოვეს საყოველთაო-სახალხო განხილვის მსვლელობაში.

საჭიროდ ჩაითვალოს სწავლების პირველი წლებიდანვე ბავშვების მომზადება იმისათვის, რომ მათ შემდგომ მონაწილეობა მიიღონ საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში. 15-16 წლიდან მთელი ახალგაზრდობა უნდა ჩაებას შეძლებისდაგვარად საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში და მთელი მისი შემდგომი სწავლება უნდა დაუკავშირდეს ნაყოფიერ შრომას სახალხო მეურნეობაში.

ნ ა წ ი ლ ი I

საშუალო სკოლის შესახებ

მუხლი 1. საბჭოთა სკოლის მთავარი ამოცანაა მოამზადოს მოსწავლეები ცხოვრებისათვის, საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომისათვის, კიდევ უფრო აამაღლოს ზოგადი და პოლიტექნიკური განათლების დონე, მოამზადოს განათლებული ადამიანები, რომლებმაც კარგად უნდა იცოდნენ მეცნიერებათა საფუძვლები, აღზარდოს ახალგაზრდობა სოციალისტური საზოგადოების პრინციპებისადმი დიდი პატივისცემის სულისკვეთებით, კომუნიზმის იდეების სულისკვეთებით.

საშუალო სკოლაში სწავლებისა და აღზრდის წამყვანი საწყისი უნდა გახდეს სწავლების მჭიდრო კავშირი შრომასთან, კომუნისტური მშენებლობის პრაქტიკასთან.

მუხლი 2. შემოღებულ იქნას სსრ კავშირში საყოველთაო სავალდებულო ვიდწლიანი განათლების ნაცვლად საყოველთაო სავალდებულო რვაწლიანი განათლება. რვაწლიანი სკოლა არის არასრული საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო შრომითი პოლიტექნიკური სკოლა, რომელიც მოსწავლეებს უნდა აძლევდეს ზოგადსაგანმანათლებლო და პოლიტექნიკური ცოდნის მტკიცე საფუძვლებს, უნერგავდეს მათ შრომის სიყვარულს და მზადყოფნას საზოგადოებრივად სასარგებლო საქმიანობისათვის, ახორციელებდეს ბავშვთა ზნეობრივ, ფიზიკურ და ესთეტიკურ აღზრდას.

სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა რვაწლიან სკოლაში უნდა აიგოს ისე, რომ ერთმანეთთან შეხამებული იყოს მეცნიერებათა საფუძვლების შესწავლა, პოლიტექნიკური სწავლება და შრომითი აღზრდა, მოსწავლეთა ფართოდ ჩაბმა საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომის ისეთ ფორმებში, რომლებიც მისაწვდომია მათს ასაკში.

მუხლი 3. დაწესდეს, რომ ახალგაზრდობის სრული საშუალო განათლება, დაწყებული 15-16 წლის ასაკიდან, ხორციელდება ნაყოფიერ შრომასთან სწავლების შეერთების საფუძველზე, რათა ამ ასაკის მთელი ახალგაზრდობა ჩაებას საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში.

მუხლი 4. დაწესდეს შემდეგი ძირითადი ტიპის სასწავლებლები, რომლებიც იძლევიან სრულ საშუალო განათლებას:

ა) მუშა ახალგაზრდობისა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლები—საღამოს (ცვლების) საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები. რომლებშიც ის პირნი, რომლებმაც დაამთავრეს რვაწლიანი სკოლა და მუშაობენ სახალხო მეურნეობის ერთ-ერთ დარგში, იღებენ საშუალო განათლებას და იმაღლებენ პროფესიულ კვალიფიკაციას. განისაზღვროს ამ სკოლებში სწავლების ვადა 3 წლით.

იმისათვის, რომ საღამოს (ცვლების) საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს შეექმნათ საჭირო პირობები, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ დაწესოს იმათთვის, ვინც წარმატებით სწავლობს წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ, შემოკლებული სამუშაო დღე ან შემოკლებული სამუშაო კვირა;

ბ) საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო შრომითი პოლიტექნიკური სკოლები საწარმოო სწავლებით, რომლებშიც რვაწლიანი სკოლის კურსდამთავრებულნი სამი წლის განმავლობაში იღებენ საშუალო განათლებასა და პროფესიულ მომზადებას სახალხო მეურნეობის ან კულტურის ერთ-ერთ დარგში სამუშაოდ.

თეორიისა და პრაქტიკის თანაფარდობა საწარმოო სწავლებაში და სწავლისა და შრომის პერიოდების მონაცვლეობა წესდება მოსწავლეთა სპეციალური მომზადების პროფილისა და ადგილობრივი პირობების მიხედვით. სოფლის სკოლებში სასწავლო წელი უნდა აიგოს სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა სეზონურობის გათვალისწინებით.

საწარმოო სწავლება და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომა შეიძლება წარმოებდეს უახლოესი საწარმოების სასწავლო და საწარმოო საამქროებში. კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მოსწავლეთა ბრიგადებში, სასწავლო-საცდელ მეურნეობებში. სასკოლო და სასკოლათაშორისო სასწავლო-საწარმოო სახელოსნოებში;

გ) ტექნიკუმები და სხვა საშუალო სპეციალური სასწავლებლები. რომლებშიც რვაწლიანი სკოლის კურსდამთავრებულნი იღებენ საშუალო ზოგად და საშუალო სპეციალურ განათლებას.

მუხლი 5. ბავშვთა აღზრდაში საზოგადოების როლის გაძლიერებისა და ოჯახისათვის დახმარების გაწევის მიზნით გაფართოვდეს სკოლა-ინტერნატების, აგრეთვე გაგრძელებული დღის სკოლებისა და ჯგუფების ქსელი. დაწესდეს, რომ სკოლა-ინტერნატები ეწყობა რვაწლიანი სკოლების ან იმ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო შრომითი პოლიტექნიკური სკოლების ტიპის მიხედვით, რომლებშიც შემოღებულია საწარმოო სწავლება.

მუხლი 6. საჭიროდ ჩაითვალოს, რომ სერიოზულად გაუმჯობესდეს აღმზრდელობითი მუშაობის დაყენება სკოლაში, რათა სკოლა მოსწავლეებს უნერგავდეს ცოდნის, შრომის სიყვარულს, პატივისცემას მშრომელი ადამიანებისადმი, უნერგავდეს მოსწავლეებს კომუნისტურ მსოფლმხედველობას, ზრდიდეს მათ სამშობლოსა და ხალხისადმი თავდადებული ერთგულების სულისკვეთებით, პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით. მასწავლებელთა, მშობელთა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა შემდგომ გაუმჯობესონ მუშაობა იმისათვის, რომ ჩაუნერგონ მოსწავლეებს სკოლაში, ოჯახში, ქუჩაში კულტურული ქცევის ჩვევები.

მუხლი 7. საჭიროდ ჩაითვალოს არსებული ათწლიანი სკოლების (მათი უფროსი კლასების) გარდაქმნა საქალაქო და სასოფლო საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სხვადასხვა ტიპად.

სახალხო განათლების სისტემის გარდაქმნა უნდა ხორციელდებოდეს გეგმაზომიერად და ორგანიზებულად, ადგილობრივ თავისებურებათა მაქსიმალური გათვალისწინებით, არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იქნას დაშვებული მოსახლეობის სკოლებით მომსახურების რაიმე გაუარესება. ყურაღღება მიექცეს იმას, რომ საჭიროა შემდგომ გადიდდეს მკვიდრ ეროვნებათა ქალაშვილების კონტინგენტი აღმოსავლეთის მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების სკოლების უფროს კლასებში.

სასკოლო განათლების ახალ სისტემაზე გადასვლის გეგმა უნდა შემუშავდეს თვითეულ მოკავშირე რესპუბლიკაში მისი ეკონომიური და კულტურული განვითარების თავისებურებებთან შეფარდებით. ამასთან საჭიროა სკოლების 7-წლიანიდან 8-წლიან საავალდებულო სწავლებაზე გადაყვანა, აგრეთვე სხვადასხვა ტიპის სრული საშუალო სკოლების ორგანიზაცია დაიწყოს 1959-60 სასწავლო წლიდან და დამთავრდეს 3-5 წლის განმავლობაში. უზრუნველყოფილ იქნას ახლანდელი VIII-X კლასების მოსწავლეებისათვის საშუალო სკოლის დამთავრების შესაძლებლობა მოქმედი სასწავლო გეგმებით და პროგრამებით და გაძლიერდეს მათი შრომითი მომზადება.

საშუალო სკოლების რეორგანიზაციის გეგმების შემუშავებისას გათვალისწინებულ უნდა იქნას უმაღლეს სასწავლებელთა უზრუნველყოფა საშუალო სკოლების კურსდამთავრებულთა საკმაო რაოდენობით, რადგან შეუწყნარებელია, რომ შეფერხდეს სახალხო მეურნეობის შევსება უმაღლესი კვალიფიკაციის ახალგაზრდა სპეციალისტთა კადრებით. ამ მიზნით თვითეულ მოკავშირე რესპუბლიკაში საჭიროების შემთხვევაში გარდამავალი პერიოდისათვის უნდა დარჩეს ამჟამად მოქმედ საშუალო სასწავლებელთა გარკვეული რაოდენობა.

მუხლი 8. დებულებებს საავალდებულო რვაწლიანი სკოლის, საღამოს (ცვლების) საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლისა და იმ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო შრომითი პოლიტექნიკური სკოლის შესახებ, რომლებშიც შემოღებულია საწარმოო სწავლება, ამტკიცებენ მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოები.

მუხლი 9. რვაწლიან და საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში სასწავლო წლის დაწყებასა და დამთავრებას და არდადეგების დროს აწესებს მოკავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობა.

მუხლი 10. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ და მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა განახორციელონ ღონისძიებანი სკოლების მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის. მეცადინეობის მრავალი ცვლის ლიკვიდაციისათვის, საწარმოო სწავლების ორგანიზაციისათვის, აგრეთვე იმისათვის, რომ საშუალო სკოლების უფროსი კლასების მოსწავლეებს მიეცეთ სასწავლო ადგილები პროფესიული სწავლის გასავლელად და საწარმოო პრაქტიკის მისაღებად.

(დასასრული მე-2 გვერდზე)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კ ა ნ ო ნ ი

ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცებისა და სსრ კავშირში სახალხო განათლების სისტემის შემდგომი განვითარების შესახებ

(დასასრული)

მუხლი 11. მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა განახორციელონ ღონისძიებანი მასწავლებელთა კადრების გაღრმავებისა და საჭირო განათლების მქონე მასწავლებლებით სკოლების დაკომპლექტებისათვის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის ახალი ამოცანების შესაბამისად, აგრეთვე მასწავლებელთა შრომისა და ყოფაცხოვრების პირობების შემდგომი გაუმჯობესებისა და მათი იდეურ-თეორიული დონის ამაღლებისათვის.

ნ ა წ ი ლ ი II

პროფესიულ-ტექნიკური განათლების შესახებ

მუხლი 12. საბჭოთა კავშირის ტექნიკურ-ეკონომიური განვითარების პერსპექტივები სულ უფრო დიდ მოთხოვნებს უყენებენ სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის მუშათა კადრების საწარმოო კვალიფიკაციას. ამ პირობებში განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ახალგაზრდობის პროფესიულ-ტექნიკური განათლების ფართო განვითარებას.

ახალგაზრდობის პროფესიულ-ტექნიკური განათლების ძირითადი ამოცანაა კულტურული და ტექნიკურად განათლებული კვალიფიციური მუშებისა და სოფლის მეურნეობის მშრომელების გეგმაზომიერი და ორგანიზებული მომზადება სახალხო მეურნეობის ყველა დარგისათვის, მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდა, მათი იდეური გამოწრთობა. შრომისადმი კომუნისტური დამოკიდებულების ჩანერგვა მოსწავლე ახალგაზრდობისათვის.

მუხლი 13. ახალგაზრდობის პროფესიულ-ტექნიკური სწავლებისათვის, რომელიც რვაწლიანი სკოლის დამთავრების შემდეგ წარმოებაში მიდის, შეიქმნას ქალაქისა და სოფლის პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები.

პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები სპეციალდებიან წარმოების დარგების მიხედვით და ახორციელებენ სასწავლო-აღმზრდელობით მუშაობას იმ საფუძველზე, რომ ახალგაზრდობა აქტიურად და სისტემატურად მონაწილეობდეს ნაყოფიერ შრომაში, ახორციელებენ ამ მუშაობას საწარმოებთან, მშენებლობებთან, საბჭოთა მეურნეობებთან და კოლმეურნეობებთან მჭიდრო კავშირით.

მუხლი 14. გარდაიქმნას საფაბრიკო-საქარხნო სწავლების სკოლები, სახელოსნო, რკინიგზის, სამთო-სამრეწველო, სამშენებლო სასწავლებლები და შრომითი რეზერვები, სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის სასწავლებლები, პროფესიულ-ტექნიკური სკოლები, საფაბრიკო-საქარხნო შეგირდობის სკოლები და სახალხო მეურნეობის საბჭოებისა და უწყებების სხვა პროფესიული სასწავლებლები ქალაქის დღისა და საღამოს პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებად, ერთი წლიდან სამ წლამდე სწავლების ვადით, და სოფლის პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებად, ერთი-ორი წლის სწავლების ვადით.

არსებულ პროფესიულ სასწავლებელთა რეორგანიზაცია ქალაქისა და სოფლის პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებად განხორციელდეს სამი-ხუთი წლის განმავლობაში ეკონომიური ადმინისტრაციული რაიონების თავისებურებათა გათვალისწინებით.

მუხლი 15. პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა ნაწილობრივ თვითანაზღაურებაზე თანდათანობით გადაყვანის მიზნით სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ და მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა შეიმუშაონ და თანამიმდევრულად განახორციელონ სასწავლებელთა საწარმოო საქმიანობის გაფართოებისა და შემოსავლიანობის გადიდების ღონისძიებანი.

მშრომელთა მატერიალური უზრუნველყოფის ზრდასთან დაკავშირებით, იმ მიზნით, რომ გადიდდეს მოსწავლეთა დაინტერესებულობა შესასწავლი პროფესიის უკეთ დაუფლების საქმეში, მიზანშეწონილია შეიცვალოს მოსწავლეთა მატერიალური უზრუნველყოფის არსებული პირობები, შემოღებულ იქნას მოსწავლეთათვის ხელფასის გადახდა უფასო ტანსაცმლისა და კვების ნაცვლად.

სრული სახელმწიფო უზრუნველყოფა შენარჩუნებულ უნდა იქნას ობოლი მოსწავლეებისათვის, საბავშვო სახლების აღსაზრდელებისა და მრავალშვილიანი მშობლების შვილებისათვის.

რჩევა მიეცეთ კოლმეურნეობებს განიხილონ საკითხი იმის შესახებ, რომ გამოჰყონ შესაბამისი სახსრები კოლმეურნე ახალგაზრდობის სწავლებისათვის პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში.

მუხლი 16. სამინისტროებმა, უწყებებმა, სახალხო მეურნეობის საბჭოებმა, საწარმოებმა, დაწესებულებებმა და ორგანიზაციებმა უზრუნველყონ პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები საწარმოო მოწყობილობით სასწავლო სახელოსნოებისათვის, ხელფასიანი სამუშაო ადგილებით საწარმოებში მოსწავლეთა საწარმოო პრაქტიკისათვის, აგრეთვე შექმნან პირობები სასწავლო პროცესის წარმატებით განხორციელებისა და იმისათვის, რომ ახალგაზრდობამ აითვისოს ახალი ტექნიკა, მოწინავე ტექნოლოგია და მაღალნაყოფიერი შრომის წესები.

მუხლი 17. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ და მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა განახორციელონ რვაწლიანი ზოგად-საგანმანათლებლო სკოლის, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლებისა და საწარმოო სწავლების მქონე საშუალო სკოლის კურსდამთავრებული ახალგაზრდობის პროფესიული სწავლებისა და შრომითი მოწყობის პერსპექტიული და წლიური გეგმების შემუშავება. ამასთან გაითვალისწინონ საწარმოებში სამუშაოზე ახალგაზრდობის მიღების ჯავშნის დაწესება და შრომის დაცვისა და უსაშიშრობის ტექნიკის წესების ზუსტად შესრულება.

მუხლი 18. პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სისტემის გარდაქმნა ახალ გადიდებულ მოთხოვნებს უყენებს საწარმოო სწავლების ოსტატებისა და პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა მასწავლებლების ტექნიკური, იდეურ-პოლიტიკური და პედაგოგიური მომზადების დონეს. ამ სასწავლებელთა ქსელის განვითარება გამოიწვევს ოსტატებსა და მასწავლებლებზე მოთხოვნილების გადიდებას. ამიტომ საჭიროა მეტი ყურადღება დაეთმოს ამ კადრების მომზადებას ტექნიკუმებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში.

საჭიროა გაუმჯობესდეს სახელმძღვანელოებისა და თვალსაჩინო ხელსაწყოების ხარისხი და გადიდდეს მათი გამოშვება, გაფართოვდეს სასწავლო-ტექნიკური და მეცნიერულ-პოპულარული კინოფილმების წარმოება, აგრეთვე ფართოდ იქნას გამოყენებული პროფესიულ-ტექნიკურ განათლებაში რადიო და ტელევიზია.

მუხლი 19. დებულებას პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებელთა შესახებ ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

მუხლი 20. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ და მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა შეიმუშაონ ღონისძიებანი იმისათვის, რომ ძირეულად გაუმჯობესდეს მუშათა მომზადება ინდივიდუალურ-ბრიგადული და საკურსო სწავლების და წარმოებაში დასაქმებული მუშათა კადრების კვალიფიკაციის ამაღლების გზით.

ნ ა წ ი ლ ი III

საშუალო სპეციალური განათლების შესახებ

მუხლი 21. სამრეწველო, სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში, აგრეთვე კულტურის, განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებებში დიდმნიშვნელოვანი ადგილი ეკუთვნით ტექნიკოსებს, როგორც წარმოების უშუალო ორგანიზატორებს, და საშუალო სპეციალური განათლების მქონე სხვა მუშაკებს.

ინტერესები თანამედროვე წარმოებისა, რომელსაც ბაზად აქვს მეცნიერებისა და ტექნიკის უახლესი მიღწევები, ტექნიკუმების კურსდამთავრებულთაგან მოითხოვს თეორიული მომზადების მაღალ დონეს და პრაქტიკის კარგ ცოდნას.

ამის შესაბამისად საჭიროდ ჩაითვალოს საშუალო სპეციალური განათლების სისტემის შემდგომი სრულყოფა და საშუალო კვალიფიკაციის სპეციალისტების მომზადების გაუმჯობესება საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომასთან სწავლების მჭიდრო კავშირისა და საღამოს და დაუსწრებელი სწავლების ფართო განვითარების საფუძველზე.

მუხლი 22. სპეციალისტთა მომზადება საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში განხორციელდეს რვაწლიანი სკოლის ბაზაზე, ხოლო ცალკეულ სპეციალობებში სრული საშუალო განათლების ბაზაზე.

სახალხო მეურნეობის დარგის მიხედვით, რომლისთვისაც სპეციალისტებს ამზადებენ, აგრეთვე საწარმოებში, მშენებლობებზე და სხვა ორგანიზაციებში შრომის პირობების მიხედვით სწავლების საერთო ვადები და წარმოებისაგან მოწყვეტითა და წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ სწავლების ცალკეული პერიოდების ხანგრძლივობა შეიძლება სხვადასხვა იყოს.

მუხლი 23. დაწესდეს, რომ საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში სწავლებამ უნდა უზრუნველყოს მოსწავლეებისათვის საშუალო სკოლის მოცულობის ზოგადი განათლების ცოდნასთან ერთად საჭირო თეორიული და პრაქტიკული მომზადების მიღება სპეციალობაში, ხოლო ტექნიკურ და სასოფლო-სამეურნეო საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში — აგრეთვე ის, რომ მოსწავლეებმა მიიღონ კვალიფიკაცია და რომ მათ მიეკუთვნოთ ერთ-ერთი სამუშაო პროფესიის თანრიგი.

მუხლი 24. მიზანშეწონილად ჩაითვალოს, რომ ინდუსტრიულ ტექნიკუმებთან მოეწყოს საამქროები და სახელოსნოები, რომლებიც სამრეწველო პროდუქციას გამოუშვებენ მოსწავლეთა ძალებით, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუმებთან — მსხვილი მეურნეობანი, რომლებშიც ყველა ძირითადი სამუშაო თვითონ მოსწავლეებმა უნდა შეასრულონ.

მუხლი 25. საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა ქსელის შემდგომი განვითარება განხორციელდეს იმ მიმართულებით, რომ ეს სასწავლებლები მიუახლოონ წარმოებას, ამასთან გათვალისწინებულ იქნას ეკონომიური რაიონების მოთხოვნილება კადრებზე, ფართოდ დაინერგოს პრაქტიკაში სახალხო მეურნეობის საბჭოების, სამინისტროებისა და უწყებების კოოპერირება საშუალო განათლების მქონე სპეციალისტების მომზადებაში.

დაუსწრებელი და საღამოს განათლების, როგორც საშუალო სპეციალური განათლების მქონე სპეციალისტთა მომზადების ძირითადი ფორმის, გაფართოება და გაუმჯობესება მოხდეს დაუსწრებელი და საღამოს ტექნიკუმების განმტკიცების გზით, აგრეთვე დაუსწრებელ და საღამოს განყოფილებათა მოწყობით სტაციონარულ სასწავლებლებთან, რომლებსაც ჰყავთ მასწავლებელთა კვალიფიციური კადრები და აქვთ შესაბამისი სასწავლო-მატერიალური ბაზა.

საღამოს და დაუსწრებელ სწავლებაზე მიღებულ იქნან უპირატესად ისეთი პირნი, რომელნიც მუშაობენ არჩეული სპეციალობის მონათესავე პროფესიებში.

მუხლი 26. დებულებას საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა შესახებ ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

ნ ა წ ი ლ ი IV

უმაღლესი სკოლის შესახებ

მუხლი 27. კომუნისტური მშენებლობის ამოცანები მოითხოვენ, რომ უმაღლესი სკოლა მიუახლოვდეს ცხოვრებას, წარმოებას, ამაღლდეს სპეციალისტთა მომზადების თეორიული დონე მეცნიერებისა და ტექნიკის უახლესი მიღწევების შესაბამისად.

ჩვენს ქვეყანაში უმაღლესი განათლების სისტემის შემდგომმა განვითარებამ და სრულყოფამ უნდა უზრუნველყოს სპეციალისტების უკეთესი პრაქტიკული და თეორიული მომზადება, ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდის მნიშვნელოვანი გაძლიერება. ყველა მასწავლებლის აქტიური მონაწილეობა სტუდენტთა აღზრდაში.

უმაღლესი სკოლის მთავარი ამოცანებია:

მოამზადოს მაღალკვალიფიციური სპეციალისტები, აღზრდილნი მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრების საფუძველზე, დაუფლებულნი სამამულო და უცხოეთის მეცნიერებისა და ტექნიკის უახლეს მიღწევებს, რომელთაც კარგად ეცოდინებათ საქმის პრაქტიკა, შეეძლებათ არა მარტო მთლიანად გამოიყენონ თანამედროვე ტექნიკა, არამედ კიდევაც შექმნან მომავლის ტექნიკა;

შეასრულოს სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები, რომლებიც ხელს უწყობენ კომუნისტური მშენებლობის ამოცანების გადაწყვეტას;

მოამზადოს მეცნიერულ-პედაგოგიური კადრები;

აამაღლოს სახალხო მეურნეობის კულტურისა და განათლების სხვადასხვა დარგში დასაქმებულ სპეციალისტთა კვალიფიკაცია;

გაავრცელოს მეცნიერული და პოლიტიკური ცოდნა მშრომელთა შორის.

მუხლი 28. სპეციალისტთა მომზადება უმაღლეს სასწავლებლებში მოეწყოს სრული საშუალო განათლების ბაზაზე სწავლებისა და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომის შეერთების საფუძველზე. პრაქტიკასთან, შრომასთან სწავლების შეერთების კონკრეტული ფორმები უნდა განისაზღვროს უმაღლესი სასწავლებლის პროფილის, სტუდენტთა შემადგენლობის, აგრეთვე ეროვნულ და ადგილობრივ თავისებურებათა მიხედვით.

უმაღლეს სასწავლებლებში მიღება უნდა ხდებოდეს პარტიული, პროფკავშირული, კომკავშირული და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების. სამრეწველო საწარმოთა ხელმძღვანელებისა და კოლმეურნეობათა გამგეობების მიერ გაცემულ დახასიათებათა საფუძველზე, რათა საკონკურსო შერჩევის გზით ჩაირიცხონ უმაღლეს სასწავლებლებში ყველაზე ღირსეული, მომზადებული და ნიჭიერი ადამიანები, რომლებმაც თავი გამოიჩინეს წარმოებაში. უმაღლეს სასწავლებლებში ჩარიცხვისას უპირატესობა მიენიჭოთ პრაქტიკული მუშაობის სტაჟის მქონე პირებს.

მუხლი 29. საჭიროდ ჩაითვალოს საღამოს და დაუსწრებელი განათლების ყოველი ღონისძიებით გაუმჯობესება და გაფართოება დაუსწრებელ და საღამოს უმაღლეს სასწავლებელთა განმტკიცების, სტაციონარულ უმაღლეს სასწავლებელთა ბაზაზე საღამოს და დაუსწრებელი განათლების ქსელის განვითარების გზით და იმ გზით, რომ სპეციალისტთა საღამოს და დაუსწრებელი მომზადება მოეწყოს უშუალოდ მსხვილ სამრეწველო და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებთან.

მუხლი 30. ინჟინერთა მომზადების დროს შრომასთან სწავლების შეხამება ისე უნდა მოეწყოს, რომ სტუდენტთა ნაყოფიერი შრომა ხელს უწყობდეს მომავალი სპეციალობის უკეთ დაუფლებას და შესაძლებლობას აძლევდეს სტუდენტებს თანამიმდევრობით შეისწავლონ წარმოების ტექნოლოგიური პროცესი. მეტ წილ ტექნიკურ უმაღლეს სასწავლებლებში ყველაზე მიზანშეწონილია, რომ წარმოებაში მუშაობასთან სწავლება შეხამებულ იქნას საღამოს ან დაუსწრებელი განათლების სისტემით პირველ ორ კურსზე.

ზოგიერთი სპეციალობისათვის, სადაც სტუდენტები თავდაპირველად სწავლობენ რთული თეორიული დისციპლინების ციკლს, აგრეთვე გადიან დიდ ლაბორატორიულ პრაქტიკას, მიზანშეწონილია პირველ 2-3 წელიწადს სწავლება მოეწყოს წარმოებისაგან მოწყვეტით. ამის შემდეგ სტუდენტებისათვის გათვალისწინებულ უნდა იქნას პრაქტიკული მუშაობა წლის განმავლობაში შტატის თანამდებობაზე უშუალოდ წარმოებაში, ლაბორატორიებსა და საკონსტრუქტორო ბიუროებში.

უმაღლესი განათლების სისტემის სრულყოფისას დიდი ყურადღება უნდა დაეთმოს ინჟინერთა კადრების მომზადებას ახალი ტექნიკის დარგებისათვის, მეცნიერული და საპროექტო-საკონსტრუქტორო მუშაობის, შემდგომი განვითარებისათვის.

მუხლი 31. სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა მომზადების დროს სწავლება უნდა წარმოებდეს მსხვილი საბჭოთა მეურნეობების ბაზაზე შექმნილ ინსტიტუტებში, რომელთაც აქვთ მძლავრი სანმეურნეო სასწავლო მეურნეობანი, სადაც სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებს სტუდენტები ასრულებენ. სპეციალისტების მომზადებას უნდა ჰქონდეს გარკვეული მიზანდასახულობა ჩვენი ქვეყნის ცალკეულ ზონებთან შეფარდებით. ხოლო ნაყოფიერ შრომასთან სწავლების შეხამება უნდა განხორციელდეს წარმოების სეზონურობის გათვალისწინებით.

მუხლი 32. საჭიროდ ჩაითვალოს საუნივერსიტეტო განათლების შემდგომი განვითარება, კერძოდ, მნიშვნელოვნად გადიდდეს სპეციალისტების გამოშვება მათემატიკის, ბიოლოგიის, ფიზიკის, ქიმიის მეცნიერებათა ახალი დარგების მიხედვით, გაძლიერდეს სტუდენტთა თეორიული და პრაქტიკული მომზადება, მნიშვნელოვნად ამაღლდეს უნივერსიტეტების როლი ბუნებისმეტყველებისა და ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა უმნიშვნელოვანესი პრობლემების გადაჭრაში. უნივერსიტეტების დაკომპლექტება და იქ შრომასთან სწავლების შეხამება ისე უნდა მოეწყოს, რომ სტუდენტებმა სწავლების პროცესში მიიღონ სპეციალობის მიხედვით მუშაობის ჩვევები, ხოლო ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სპეციალისტებს (ეკონომისტებს, ფილოსოფოსებს, იურისტებს და სხვ.), გარდა ამისა, ჰქონდეთ საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომის გარკვეული გამოცდილება.

მუხლი 33. საჭიროდ ჩაითვალოს, რომ გაუმჯობესდეს მასწავლებელთა მომზადება პედაგოგიურ ინსტიტუტებსა და უნივერსიტეტებში, გაფართოვდეს დაწყებითი სკოლების მასწავლებელთა მომზადება, ისე რომ შემდგომში სავსებით დამთავრდეს ყველა სკოლის დაკომპლექტება უმაღლესი განათლების მქონე მასწავლებლებით; მოეწყოს მასწავლებელთა მომზადება აგრონომიის, მეცხოველეობის, ტექნიკისა და სხვა სპეციალურ დისციპლინებში; ამაღლდეს სწავლების მეცნიერულ-თეორიული დონე პედაგოგიურ ინსტიტუტებში; გაძლიერდეს საწარმოო და პედაგოგიური პრაქტიკის მნიშვნელობა მასწავლებელთა მომზადებაში.

მუხლი 34. ექიმების მომზადების დროს სამედიცინო უმაღლეს სასწავლებლებში გათვალისწინებულ იქნას ექიმის პროფესიის სპეციფიკური მოთხოვნები; სამედიცინო ინსტიტუტები უპირატესად დაკომპლექტდეს ისეთი ახალგაზრდებით, რომელსაც აქვთ სამედიცინო და სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში უმცროს მომსახურე პერსონალად პრაქტიკული მუშაობის სტაჟი; სტუდენტთა სწავლება შეხამებულ იქნას განუწყვეტელ პრაქტიკასთან სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და სანიტარულ-ჰიგიენურ დაწესებულებებში.

საშუალო სამედიცინო განათლების და სპეციალობის მიხედვით პრაქტიკული მუშაობის სტაჟის მქონე პირთათვის მოეწყოს სამედიცინო უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლება მუშაობისაგან მოუწყვეტლივ.

მუხლი 35. მუსიკის, ფერწერის, თეატრალური და სხვა სახეობათა ხელოვნების დარგში უმაღლესი და საშუალო განათლების მქონე სპეციალისტების მომზადების დროს უფრო მეტად უნდა გავრცელდეს წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ სწავლების სისტემა იმ ვარაუდით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას ამ განათლების მიღება მშრომელთა ფართო წრეებისათვის და გამოვლინდეს ხალხის ტალანტები.

მუხლი 36. საჭიროდ ჩაითვალოს, რომ გაძლიერდეს სტუდენტთა იდეურ-პოლიტიკური აღზრდა, გაუმჯობესდეს მარქსისტულ-ლენინური თეორიის სწავლება, ახალგაზრდობა აღიზარდოს კომუნისტური მორალის, შრომის სიყვარულის მაღალი პრინციპების, ბურჟუაზიული იდეოლოგიისადმი შეურიგებლობის სულისკვეთებით. უმაღლესი განათლების მქონე სპეციალისტების მომზადების დროს სერიოზული ყურადღება უნდა მიექცეს იმას, რომ სკოლამ შეასწავლოს სტუდენტებს შემეცნების მეცნიერული მეთოდი, შემოქმედებითი მიდგომა მეცნიერებათა დაუფლებისადმი, პასუხისმგებლობით დამოკიდებულება სწავლისადმი, დამოუკიდებლობა მუშაობაში. საბჭოთა უმაღლესი სკოლის კურსდამთავრებული პირები სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი მოვალეობის შესრულების ნიმუში უნდა იყვნენ.

მუხლი 37. მიზანშეწონილად ჩაითვალოს, რომ უმაღლეს სასწავლებლებში მასწავლებლად უფრო ფართოდ გამოიყენონ საწარმოთა, მშენებლობათა, საკონსტრუქტორო ბიუროებისა და სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტების ყველაზე კვალიფიციური ინჟინერ-ტექნიკური მუშაკები, აგრონომები, ექიმები და სხვა პრაქტიკული მუშაკები, რომლებსაც შეუძლიათ სწავლება წარმოების მოწინავე მეთოდებისა და მეცნიერებისა და ტექნიკის თანამედროვე მიღწევების გამოყენებით.

მუხლი 38. რადგან მეცნიერული მუშაობა თვითეული უმაღლესი სასწავლებლის საქმიანობის განუყოფელი ნაწილი უნდა იყოს, საჭიროდ ჩაითვალოს, რომ ამაღლდეს უმაღლეს სასწავლებელთა როლი ისეთი მეცნიერული კვლევის განხორციელებაში, რომელსაც მაღალი თეორიული დონე და დიდი მნიშვნელობა აქვს სახალხო მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებისათვის.

მიზანშეწონილად ჩაითვალოს უმაღლეს სასწავლებლებთან სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტების, ლაბორატორიების მოწყობა და ზოგიერთ სამეცნიერო-საკვლევ დაწესებულებათა გაერთიანება უმაღლეს სასწავლებლებთან.

სახალხო მეურნეობის საბჭოებმა, სამინისტროებმა, უწყებებმა და სოფლის მეურნეობის მართვის ორგანოებმა დახმარება გაუწიონ უმაღლეს სასწავლებლებს მეცნიერული კვლევის შედეგების რეალიზაციასა და საწარმოო ცდების განხორციელებაში.

მუხლი 39. სახალხო მეურნეობის საბჭოებმა, საწარმოებმა, დაწესებულებებმა და ორგანიზაციებმა უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებს მისცენ ხელფასიანი საშტატო სამუშაო ადგილები და ტექნიკური თანამდებობანი, რათა ამ ადგილებსა და თანამდებობებზე დაინიშნონ სტუდენტები, უზრუნველყონ სტუდენტთა საწარმოო სწავლება, მათთვის საჭირო საბინაო პირობები და სპეცტანსაცმელი.

მუხლი 40. უმაღლეს სასწავლებელთა დებულებას ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო.

მუხლი 41. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ და მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა შეიმუშაონ და განახორციელონ ჩვენს ქვეყანაში უმაღლესი განათლების განვითარების ღონისძიებანი, რომლებიც ამ კანონიდან გამომდინარეობენ, და ამასთან გათვალისწინონ:

ა) ჩვენს ქვეყანაში უმაღლეს სასწავლებელთა ქსელის მოწესრიგება, მხედველობაში იქონიონ რა უმაღლეს სასწავლებელთა რიცხვის გადიდება ახალ სამრეწველო რაიონებში, უმაღლეს სასწავლებელთა მიახლოება წარმოებასთან და ერთპროფილიანი უმაღლესი სასწავლებლების გაერთიანება;

ბ) უმაღლეს სასწავლებელთა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაფართოება და განმტკიცება, უნივერსიტეტებისა და ტექნიკური უმაღლესი სასწავლებლების ლაბორატორიების აღჭურვა ელექტრონული მანქანებით, დამჩქარებლებითა და სხვა უახლესი მოწყობილობით;

გ) ქარხანა — უმაღლესი ტექნიკური სასწავლებლების ორგანიზაცია, აგრეთვე სამრეწველო საწარმოების და საამქროების ორგანიზაცია უმაღლეს სასწავლებლებთან, რომლებიც პროდუქციას უშვებენ სტუდენტთა ძალებით;

დ) სპეციალიზებულ გამომცემლობათა და პოლიგრაფიული ბაზის შექმნა, რათა სავსებით უზრუნველყოფილ იქნას უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებელთა სტუდენტების, განსაკუთრებით იმ სტუდენტების მოთხოვნილება სასწავლო ლიტერატურაზე, რომლებიც სწავლობენ წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ;

ე) დამატებითი შეღავათების მიცემა უმაღლესი სასწავლებლებისა და ტექნიკუმების უფროსი კურსების სტუდენტებისათვის, რომლებიც სწავლობენ წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ;

ვ) საღამოსა და დაუსწრებელი უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცება, რაც უზრუნველყოფს კინოს, რადიოს, ტელევიზიისა და სხვა თანამედროვე მეცნიერულ ტექნიკურ საშუალებათა ფართოდ გამოყენებას.

მუხლი 42. უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების გარდაქმნა განხორციელდეს სამი-ხუთი წლის განმავლობაში, დაწყებული 1959-60 სასწავლო წლით ეროვნულ და ადგილობრივ თავისებურებათა გათვალისწინებით და ისე, რომ სახალხო მეურნეობისათვის, მეცნიერებისა და კულტურისათვის ყოველწლიურად გამოშვებული სპეციალისტების რაოდენობა განუხრელად დიდდებოდეს მათზე მზარდი მოთხოვნილების შესაბამისად.

* * *

მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა, მოკავშირე რესპუბლიკების უმაღლესი საბჭოების განსახილველად შეიტანონ ამ კანონიდან გამომდინარე წინადადებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ ცხოვრებასთან სკოლის კავშირის განმტკიცებას, საყოველთაო სავალდებულო რვაწლიანი განათლების განხორციელებას ზოგადი საშუალო, პროფესიულ-ტექნიკური, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი განათლების შემდგომ განვითარებას რესპუბლიკებში.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი უმაღლეს საბჭოს მიაჩნია, რომ ცხოვრებასთან სკოლის მიახლოება შექმნის საჭირო პირობებს მოზარდი თაობის უკეთ აღზრდისათვის, რომელიც იცხოვრებს და იშრომებს კომუნიზმის დროს. სახალხო განათლების სისტემის გარდაქმნას უდიდესი მნიშვნელობა ექნება საბჭოთა საზოგადოების შემდგომი მატერიალური და სულიერი განვითარებისათვის, აამაღლებს საბჭოთა სკოლის როლს ახალგაზრდობის განათლებასა და აღზრდაში, უკეთ უზრუნველყოფს სახალხო მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის ყველა დარგისათვის მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადებას და კიდევ უფრო მეტად შეუწყობს ხელს საბჭოთა კავშირის ძლიერების ზრდას.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე კ. ვოროშილოვი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგაძე

მოსკოვი, კრემლი
1958 წ. 24 დეკემბერი.

ამხანაგები ნ. ს. ხრუშჩოვი და ნ. გ. იგნატოვი სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე

24 დეკემბერს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა და საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრმა, ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ამხანაგმა ნ. გ. იგნატოვმა ინახულეს სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენა.

ამხანაგებს ნ. ს. ხრუშჩოვსა და ნ. გ. იგნატოვს ახლდნენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის რუსეთის სფსრ ბიუროს წევრი ამხანაგი ვ. პ. მილარშიკოვი, სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის მინისტრი ამხანაგი ვ. ვ. მაცკევიჩი; სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, სსრ კავშირის მინისტრი ამხ. ნ. ი. სტრუკინი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს სახელმწიფო მეცნიერულ-ტექნიკური კომიტეტის თავმჯდომარე ამხ. ი. ე. მაქსარიოვი, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის განყოფილების გამგე ამხ. ი. ა. გრიშმანოვი, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის განყოფილების გამგის მოადგილე ამხ. ვ. ს. ფროლოვი.

ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა და მისმა თანმხლებმა პირებმა დაათვალიერეს მისაბმელი კომბაინების 14 სხვადასხვა ნიმუში. დაათვალიერეს აგრეთვე მოსავლის ასაღები თვითმავალი შასი კიდული მარცვლეულის კომბაინებით, უახლესი მანქანები შაქრის ჭარხლის დამუშავებისა და აღებისათვის, ერთძელიანი და ორძელიანი შასი სხვადასხვა მანქანების ნაკრებით და თვლიანი ტრაქტორების ახალი მოდელები.

ახსნა-განმარტებას დათვალიერების მსვლელობაში აძლევდნენ სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ამხ. პ. ს. კუჩუმოვი, როსტოვის სასოფლო-სამეურნეო მანქანების ქარხნის საშენებელ საკონსტრუქტორო ბიუროს მთავარი კონსტრუქტორი ამხ. ს. ა. სტროკოვი და სხვები.

მისაბმელი კომბაინების დათვალიერებისას, რომლებიც გადაკეთებულია თვითმავალ კომბაინებად, ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა აღნიშნა, რომ შექმნილია დიდი რაოდენობის სხვადასხვა ნიმუში და არის შესაძლებლობა მასობრივი წარმოებისათვის არჩეულ იქნეს ყველაზე საიმედო მუშაობაში და დასამზადებლად არაძვირი კონსტრუქციები.

„ახლა საჭიროა, — თქვა ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა, — რაც შეიძლება მალე ავირჩიოთ საუკეთესო კონსტრუქცია, რათა 1959 წლის მოსავლის აღების დაწყებისათვის მოვასწროთ საჭირო რაოდენობის ხელსაწყოების დამზადება“.

გაიცნო რა თვითმავალი მოსავლის ასაღები შასი, რომლებიც შეიმუშავეს როსტოვისა და ტაგანროგის საკომბაინო ქარხნების კონსტრუქტორთა კოლექტივებმა, ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა გამოთქვა აზრი, რომ ასეთი მანქანები გამოსადეგი იქნება კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების მიერ, ამიტომ უნდა დავაჩქაროთ მათი დანერგვა წარმოებაში.

დიდი ინტერესი გამოიწვიეს ახალმა კიდულმა მანქანებმა და უნივერსალურმა შასიმ სიმინდის, შაქრის ჭარხლის დამუშავების მექანიზმებით, აგრეთვე შაქრის ჭარხლის მოსავლის ასაღებმა კომბაინებმა.

ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მეჭარხლეობის რაიონების მუშაკთა დიდმნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს შაქრის ჭარხლის დამუშავების კვადრატულ-ბუდობრივი წესის წარმოებაში დანერგვა, რომელიც შესაძლებელს ხდის მკვეთრად შემცირდეს შრომის ხარჯვა გამოხშირვაზე, აღმონაცენების შემოწმებასა და მწკრივთაშორის დამუშავებაზე.

ამასთან ერთად ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საჭიროა შეიქმნას სათესი მანქანები შაქრის ჭარხლის კვადრატულ-ბუდობრივი წესით თესვისათვის, რომელთა გამოყენება შესაძლებელს გახდის არა მარტო შემცირდეს შრომის ხარჯვა ნათესების დამუშავებაზე, არამედ დაზოგილ იქნეს მნიშვნელოვანი რაოდენობის თესლიც.

განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვიეს 30 ცხენძალის სამძლავრის ერთძელიანმა და ორძელიანმა თვითმავალმა შასიმ, რომელთაც აქვთ კიდული მანქანების კომპლექტი სათოხნი კულტურების თესვის, მწკრივთაშორის დამუშავებისათვის, თივის ასაღები, სატრანსპორტო და დასატვირთავ-გადმოსატვირთავი სამუშაოებისათვის.

ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა ურჩია 1959 წლის მინდვრის სამუშაოებისათვის გამოშვებულ იქნეს ერთძელიანი და ორძელიანი თვითმავალი შასის საცდელი პარტიები (200-300 ცალი), რომელთაც ექნებათ მანქანების კომპლექსი ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ზონის კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების სამეურნეო პირობებში შემოწმებისათვის.

დაათვალიერა რა ჭარხლის ასაღები მანქანები, ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა შენიშნა, რომ მთავარი რამ, რასაც უნდა მიაღწიონ კონსტრუქტორებმა ის არის, რომ თავიდან აიცილონ ჭარხლის ძირების ხელით გაწმენდა, რათა შემსუბუქებულ იქნეს კოლმეურნეთა შრომა და შეიქმნას მინდვრებიდან პირდაპირ შაქრის ქარხნებში ჭარხლის მიზიდვის შესაძლებლობა.

ახალი კონსტრუქციების თვლიანი ტრაქტორების დათვალიერებისას, საერთო ინტერესი გამოიწვიეს ტრაქტორების მოდიფიკაციებმა ოთხი წამყვანი თვლით, რომლებიც შექმნეს მინსკის, ხარკოვის, ვლადიმირის, ლიპეცკის სატრაქტორო ქარხნების კონსტრუქტორთა კოლექტივებმა.

ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა შენიშნა, რომ საჭიროა უფრო მალე დაინერგოს წარმოებაში ოთხი წამყვანი თვლიანი ტრაქტორები, რომელთაც აქვთ მაღალი გამავლობა და კარგი საწევი თვისებანი და საექსპლოატაციო ხარჯებით სჯობიან მუხლუხა ტრაქტორებს. ასეთი ტრაქტორები მინდვრის სამუშაოთა გარდა, ფართო გამოყენებას პოვებენ სოფლის მეურნეობის ტვირთის გადასაზიდავად კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში.

ტრაქტორების დათვალიერების შემდეგ ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა თქვა, რომ ჩვენ დღეს დავათვალიერეთ ბევრი ახალი კარგი ტრაქტორი და მანქანა, ახლა ამოცანა ის არის, რომ უფრო სწრაფად დავნერგოთ ისინი სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში.

მანქანების დათვალიერება დამთავრდა. ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა მეცნიერებს, კონსტრუქტორებსა და ინჟინრებს უსურვა შემდგომი წარმატება მუშაობაში. სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტისა და სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ხელმძღვანელებს დაევალათ შეარჩიონ ყველაზე მწარმოებლური მანქანები ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ზონისათვის და მოაწყონ მათი წარმოება.

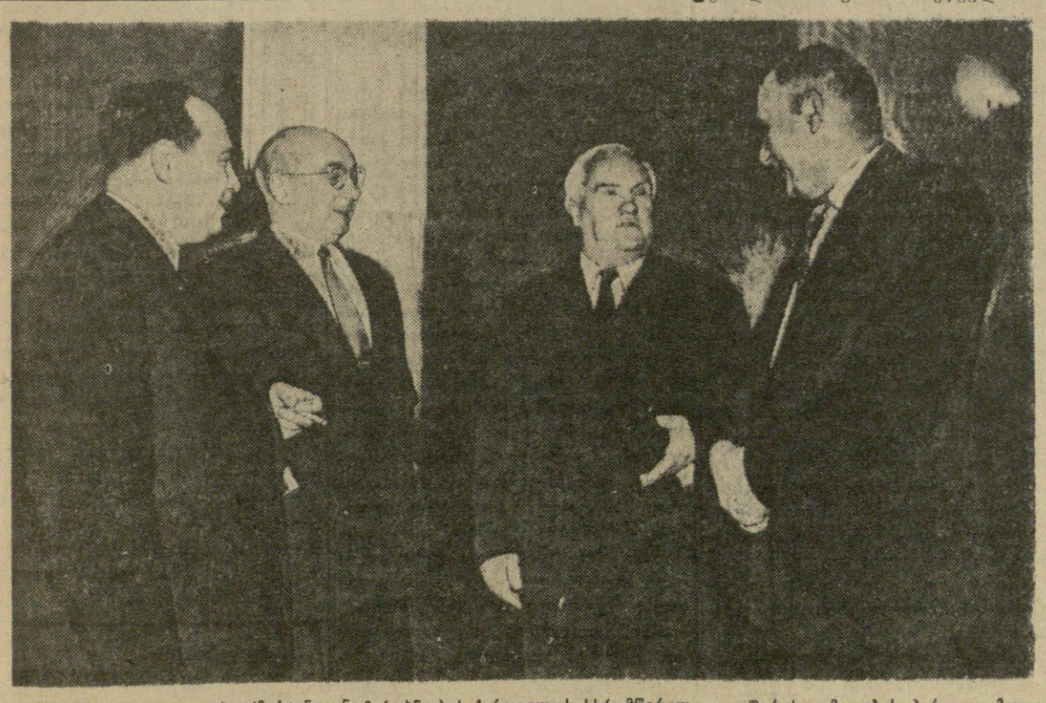

სურათზე: დეპუტატები (მარჯვნიდან მარცხნივ) ხაქართველოს სსრ მწერალთა კავშირის გამგეობის პირველი მდივანი ი. ბ. აბაშიძე, სსრ კავშირის მწერალთა კავშირის გამგეობის მდივანი ნ. ს. ტიხონოვი, უკრაინის სსრ მწერალთა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარე ნ. პ. ბაჟანი, უკრაინის სსრ მწერალთა კავშირის ლვოვის განყოფილების გამგეობის თავმჯდომარე ბ. ს. კოზლანიუკი.

ფოტო ნ. ანტონოვისა (ხაკდუსის ფოტოქრონიკა).

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია

დეპუტატ მ. ი. კუჭავას სიტყვა

(ბეგეჭკორის საარჩევნო ოლქი საქართველოს სსრ)

ამხანაგო დეპუტატებო! სსრ კავშირის 1959 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი, რომელიც წარმოდგენილია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს განსახილველად, ასახავს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის პოლიტიკას, რომლის მიზანია სოციალისტური სახალხო მეურნეობის გეგმაზომიერი განვითარება ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის თავისებურებათა გათვალისწინებით, ჰრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობა და აყვავება.

ახლა განსაკუთრებით სასიხარულო დღეებს განიცდის საბჭოთა ადამიანი, აღფრთოვანებული გაშლილი კომუნისტური მშენებლობის გრანდიოზული პროგრამით, რომელსაც სახავს პარტია უახლოესი შვიდწლედისათვის. ახალი შვიდწლიანი გეგმის განხორციელება იქნება საბჭოთა სახელმწიფოს გიგანტური ნახტომი მომავალში, იგი იქნება იმის უდავო დადასტურება, რომ სოციალიზმი გაიმარჯვებს კაპიტალიზმზე, გაიმარჯვებს ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებზე. მძლავრი ეკონომიური ძალები, რომელნიც წარმოიშვებიან ახალ შვიდწლედში, უეჭველია, გადამწყვეტ გავლენას მოახდენენ კაცობრიობის ბედზე. მსოფლიოს სულ უფრო მეტი უბრალო ადამიანი არა მარტო სინარულით ადევნებს თვალყურს საბჭოთა კავშირის სწრაფ განვითარებას, არამედ მიიჩნია, რომ იგი მათი საკუთარი მომავალია.

საქართველოს მშრომელები მთელ საბჭოთა ხალხთან ერთად გამოთქვამენ მტკიცე რწმენას, რომ კომუნისტური საზოგადოების გაშლილი მშენებლობის დასახული პროგრამა შესრულდება ისეთივე წარმატებით, როგორც სრულდებოდა კომუნისტური პარტიის გადაწყვეტილებანი სოციალიზმის აშენებისათვის ბრძოლის ყველა განვლილ ეტაპზე.

1958 წელს ქართველი ხალხი ამთავრებს ახალი წარმატებებით სოციალისტური ეკონომიკისა და კულტურის ყველა დარგში. მინდა მოვახსენო უმაღლეს საბჭოს, რომ სამრეწველო წარმოების წლიური გეგმა რესპუბლიკამ ვადამდე შესრულა. მრეწველობისა და მშენებლობის მართვის გარდაქმნამ ხელმძღვანელობა მიუახლოვა წარმოებას, შესაძლებელი გახადა უფრო ფართოდ განვითარებულიყო მშრომელთა ინიციატივა, გაუმჯობესებულიყო საწარმოთა და მშენებლობათა მუშაობის ტექნიკურ-ეკონომიური მაჩვენებლები, გაძლიერებულიყო პროდუქციის გამოშვების ზრდის ტემპი. საკმარისია ითქვას, რომ 1958 წელს რესპუბლიკის მრეწველობის მთლიანი პროდუქციის მოცულობა 1957 წელთან შედარებით გაიდიდა 11,1 პროცენტით. რესპუბლიკამ ჩვენს ქვეყანას გეგმის გადამეტებით მისცა დიდძალი ფოლადის მილები და ბენზინი, 8 მილიონზე მეტი ცალი აგური და 6,5 მილიონი მეტრი ბამბის ქსოვილი, ათასობით ტონა მანგანუმის ძადანი და თითქმის 500 ათასი წყვილი ტყავის ფეხსაცმელი, 44 ათასი ტონა ცემენტი და 415 ათასი ბოთლი შამპანური ღვინო. გადაჭარბებით შესრულდა აგრეთვე ავტომანქანებისა და მინერალური სასუქების, ჩარხებისა და პაპიროსის, შიფერისა და ამრეშუმის ქსოვილის, შაქრისა და ბევრი სხვა სახეობის პროდუქციის წარმოების გეგმები.

ახლა, 1959 წლის წინ, მთელი საბჭოთა საქართველო გაცხოველებით ემზადება საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობისათვის. მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, მშენებლობის მუშაკთა სულ ახალი და ახალი კოლექტივები იბრძვიან კომუნისტური შრომის ბრიგადის საპატიო წოდების მოსაპოვებლად. სასიხარულოა, რომ ინიციატორები ამ მოძრაობისა, სოციალისტური შჯიბრების ამ უმაღლესი ფორმისა, რომელიც მოამზადა ჩვენი საზოგადოების მთელმა განვითარებამ, რესპუბლიკაში. ისევე როგორც მთელ ჩვენს ქვეყანაში, არიან კომკავშირელები, ახალგაზრდობა. პირველად როდი ეხმაურება ასეთი მხურვალე ენთუზიაზმით სახელოვანი საბჭოთა ახალგაზრდობა პარტიის მოწოდებებს, პირველად როდი ამტკიცებს იგი საქმით ერთგულებას პარტიისადმი, მზადყოფნას მოახმაროს მთელი თავისი შრომა, მთელი თავისი ძალ-ღონე და, თუ საჭირო იქნება, სიცოცხლეც კი კაცობრიობის ნათელი მომავლისათვის ბრძოლას. და დღეს ახალგაზრდობა კვლავ გვიჩვენებს, რომ ღრმად აქვს შეგნებული თავისი მოვალეობა სამშობლოს წინაშე, პარტიისა და ხალხის წინაშე, პოულობს სულ ახალ და უფრო ეფექტიან ფორმებს იმისათვის, რომ აქტიური მონაწილეობა მიიღოს კომუნისტური საზოგადოების გაშლილ მშენებლობაში. ახსოვს რა, რომ „კომუნიზმი მსოფლიოს სიახალგაზრდავეა და იგი უნდა :ეენოს ახალგაზრდებმა!“

ამ დღეებში წყაროსავით ჩქეფს ხალხის ინიციატივა. სოციალისტური საქართველოს ყოველი მშრომელი ისწრაფვის შეიტანოს თავისი წვლილი საერთო სახალხო ბრძოლაში იმისათვის, რომ გამოავლინონ და გამოიყენონ ახალი რეზერვები ჩვენი წინსვლის ტემპის გაძლიერებისათვის. მშრომელთა ერთ-ერთი წინადადების განხორციელების შედეგია ელექტროტექნიკური და ხელსაწყოთსაშენებელი მრეწველობის განვითარების დაჩქარება საქართველოს სს რესპუბლიკაში. საქმე ის არის, რომ უკანასკნელ დრომდე ეს დარგები რესპუბლიკაში ჯეროვნად არ იყო განვითარებული, 1958 წელს საქართველოში, სსრ კავშირის მთავრობის დახმარებით, შეიქმნა 20 ახალი ქარხანა, რომლებიც გამოუშვებენ ძრავებს, ელექტროშესადაფ მოწყობილობას, ელექტრობურღებს, კაბელს, სადენებს, საიზოლაციო მასალებს, ავტომატიზაციის ხელსაწყოებსა და საშუალებებს კვებისა და მსუბუქი მრეწველობისათვის და სხვ. ამ საწარმოთა ორგანიზაციისათვის რესპუბლიკამ სხვა დარგებიდან გაათავისუფლა მნიშვნელოვანი საწარმოო ფართობები და სიმძლავრეები, მიღებულია ღონისძიებანი ახალ საწარმოთა უზრუნველყოფისათვის კვალიფიციური კადრებით, საჭირო მოწყობილობითა და მასალებით, მნიშვნელოვნად გაფართოვდა სამეცნიერო-საკვლევი და საცდელ-საკონსტრუქტორო მუშაობის მოცულობა ამ დარგებში. ყოველივე ეს შესაძლებელს გახდის უკვე 1959 წელს გამოშვებულ იქნეს სულ ცოტა 200 მილიონი მანეთის პროდუქცია, ხოლო 1965 წლისათვის, როცა ამ საწარმოებში იმუშავებს 25 ათასი კაცი, ძირითადად ახალგაზრდობა, რომელიც საშუალო სკოლას დაამთავრებს. პროდუქციის მოცულობა მიაღწევს 1.300 მილიონ მანეთს.

აღნიშნული ქარხნების ორგანიზაციისათვის 1958 წელს ტექნიკური დოკუმენტაციის ნაწილობრივ უქონლობის გამო გამოყოფილი იყო მხოლოდ 30 მილიონი მანეთი. 1959 წელს რეკონსტრუქციისა და შეგუების სამუშაოები კიდევ უფრო ფართოდ გაიშლება, და ამიტომ გთხოვთ დროზე და მთლიანად დააფინანსოთ ეს ობიექტები.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ამ სესიის წინა დღეებში საქართველოს სსრ ქალაქებისა და სოფლების მშრომელები უდიდესი ყურადღებით ადევნებდნენ თვალყურს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის მუშაობას, დიდი კმაყოფილებით შეხვდნენ ნ. ს. ხრუშჩოვის მოხსენებას. მოხსენებაში მოყვანილი ყოველი ციფრი ჩვენ მიგვაჩნია შესანიშნავ გამარჯვებად, რომელიც მოპოვებულია პარტიის ხელმძღვანელობით ჩვენს ქვეყანაში სოფლის მეურნეობის პროდუქტების სიუხვის შექმნისათვის ბრძოლაში, გამარჯვებად, რომელსაც საფუძვლად უდევს სოციალისტური ინდუსტრიის მთელი სიმძლავრე, მუშათა კლასისა და გლეხობის კავშირის **ურყევი** სიმტკიცე.

სერიოზული წარმატებანი მოიპოვეს უკანასკნელ ხუთ წელიწადში საქართველოს მრავალფეროვანი სოფლის მეურნეობის მშრომელებმა. ამას მთელი დამაჯერებლობით მოწმობენ მიმდინარე სასოფლო-სამეურნეო წლის შედეგები. რესპუბლიკაში დამზადებულია დღემდე უმაგალითო რაოდენობის პროდუქცია. წინა ხუთწლედის (1949-1953 წლები) საშუალო წლიურ მაჩვენებლებთან შედარებით ხარისხოვანი ჩაის ფოთლის დამზადება 1958 წელს გადიდდა 45 ათასი ტონით, ხილისა და ციტრუსებისა — სამჯერ, ყურძნისა — თითქმის ორნახევარჯერ, თამბაქოსი — 2,8 ათასი ტონით, ხორცისა — ერთნახევარჯერ, რძისა — თითქმის ერთიორად.

ყველა ეს წარმატება განსაკუთრებით გვახარებს, თუ შევადარებთ მათ იმ მდგომარეობას, რომელშიც ჩვენი სოფლის მეურნეობა იყო ახლო წარსულში.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა გაბედულად გამოაშკარავა რა დიდი ნაკლოვანებანი ჩვენი რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის განვითარებაში, ფასდაუდებელი დახმარება გაგვიწია კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების წარმოების შემდგომი აღმავლობის საქმეში.

ნ. ს. ხრუშჩოვის მოხსენებაში საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დეკემბრის პლენუმზე აღინიშნა, რომ ჩვენ უნდა მოვაწყოთ სასოფლო-სამეურნეო წარმოება, ამასთან უმთავრესად გავითვალისწინოთ ზონალური, ნიადაგობრივ-კლიმატური პირობები, რათა უფრო სრულად გამოვიყენოთ მთელი ადგილობრივი რესურსები და შესაძლებლობანი იმისათვის, რომ მივიღოთ დიდძალი პროდუქცია შრომისა და სახსრების ნაკლები დანახარჯებით.

იმისათვის, რომ მაქსიმალური ეფექტიანობით გამოვიყენოთ საქართველოს სოფლის მეურნეობის მნიშვნელოვანი მწარმოებლური ძალები მარცვლეულის დამზადებისაგან რესპუბლიკის განთავისუფლებასთან დაკავშირებით, საჭირო იქნება დიდი, უაღრესად გულმოდგინე მუშაობა. მომავალ შვიდწლედში ვენახის ფართობი საქართველოს სს რესპუბლიკაში ერთიორად გადიდდება. ამავე დროს მაღალხარისხოვანი სუფრის ღვინის წარმოება უნდა გადიდდეს 2,5-ჯერ, ხოლო ყურძნის დამზადება — თითქმის სამჯერ და მიაღწევს 330 ათას ტონას. ამრიგად, ვენახების ფართობის არსებით გადიდებასთან ერთად უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს ვენახების მოსავლიანობის ზრდის განსაკუთრებით მაღალი ტემპი.

სათანადო აგროტექნიკურ ღონისძიებათა განხორციელების გარდა, ამ ამოცანის გადაჭრის უმნიშვნელოვანესი გზა არის ვენახების სიხშირის გადიდება. საშუალოდ ჰექტარზე შეიძლება და კიდევაც უნდა დაირგოს სულ ცოტა 5 ათასი ძირი ვაზი, მაშინ როცა ახლა ფაქტიურად ირგვება 3,3 ათასი-3,5 ათასი ვაზი, ხოლო ამისათვის საჭიროა სოფლის მეურნეობა შეიარაღდეს სათანადო ტექნიკით.

ხარკოვის სატრაქტორო ქარხნის სპეციალურმა საკონსტრუქტორო ბიურომ მეტად დიდმნიშვნელოვანი და სასარგებლო საქმე გააკეთა, შეიმუშავა რა 16-ძალიანი სპეციალური ეიწროგაბარიტიანი ბალ-ვენახის ტრაქტორი. გამოცდის წინასწარი ცნობებით, რაც 1958 წელს განხორციელდა საქართველოში. ტრაქტორის კონსტრუქცია კარგია.

სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში ამ მანქანების ფართოდ დანერგვის დასაჩქარებლად, რასაც უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი ქვეყნის ყველა მევენახეობისა და მებაღეობის რაიონისათვის, ვთხოვთ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დაავალოს ხარკოვის სატრაქტორო ქარხანას 1959 წელს გამოუშვას ამ ტრაქტორების საცდელი პარტია. ამავე დროს საჭიროა ახლავე მიეცეს ორიენტაცია ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთ სატრაქტორო ქარხანას 1960 წლისათვის დაიწყოს ამ ტრაქტორების სერიული გამოშვება, აგრეთვე 45-ძალიანი ანალოგიური დანიშნულების ტრაქტორებისა, რომელთა კონსტრუქციას იმუშავებს ლიპეცკის სატრაქტორო ქარხანა.

მევენახეობისა და მეღვინეობის განვითარებაში დაპროექტებული დაავალების ანალიზი ცხადყოფს, რომ მეღვინეობის მრეწველობის ტექნიკური ბაზის ზრდა არ შეესაბამება ყურძნის წარმოების გადიდების ტემპს.

1957 წელს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ მოკავშირე რესპუბლიკებს მისცა უფლება მეღვინეობის პროდუქციის რეალიზაციის ანარიცხებით 1958-1962 წლებში გასწიონ ხარჯი მეღვინეობის ახალ საწარმოთა მშენებლობისა და მოქმედ საწარმოთა რეკონსტრუქციისათვის. ამ გადაწყვეტილებას დიდი მნიშვნელობა აქვს საქართველოს ღვინის მრეწველობის მოდერნიზაციისა და მის სიმძლავრეთა გადიდებისათვის. მაგრამ ამ სამუშაოთა განხორციელება აწყდება დიდ სიძნელეებს, რადგან არ წარმოებს მასალების გამოყოფა მშენებლობისათვის.

ვთხოვ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დაავალოს სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს შეისწავლოს ეს საკითხი და საქართველოს რესპუბლიკას 1959 წელს გამოუყოს საშენი მასალები და მოწყობილობა იმ მოცულობით, რომელიც შესაძლებელს გახდის ღვინის წარმოების სიმძლავრენი გაზხადოთ ყურძნის დამზადების გადიდების გეგმების შესაბამისი.

შეუსაბამობა არსებობს აგრეთვე რესპუბლიკაში მოყვანილი ხილის მოცულობასა და დამამზადებელი ორგანიზაციების ტექნიკურ ბაზას შორის. მაგალითად, წელს კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა ხილის უხვი მოსავალი მოიწიეს, მაგრამ დამამზადებელი ორგანიზაციების ტექნიკური ბაზის სისუსტის გამო დამზადება წარმოებდა დიდი სიძნელეებით და სასაქონლო პროდუქციის მნიშვნელოვანი ნაწილი შეუსყიდველი დარჩა. 1958 წელს 1950 წელთან შედარებით ხილის დამზადება გადიდდა 25 ათასი ტონიდან 120 ათას ტონამდე. თუ 1950 წელს ხილის მთლიანი მოსავლიდან მწარმოებლებს შეუსყიდველი დარჩათ დაახლოებით 130 ათასი ტონა ხილი, 1958 წელს შეუსყიდველი ხილის რაოდენობა 180 ათას ტონამდე გადიდდა. ყოველივე ეს იწვევს დიდ დანაკარგსა და ზარალს როგორც მწარმოებლებისათვის, ისე სახელმწიფოსათვის.

1965 წელს ხილის წარმოება ერთიორად უნდა გადიდდეს, ამიტომ საჭიროა დამზადების შემდგომი მოწესრიგება და გაუმჯობესება. ჩვენ შევთანხმდით „ცენტროსოიუზთან“ მუშაობა ხილის დამზადების საქმეში რესპუბლიკაში თავმოყრილ იქნეს სამომხმარებლო კოოპერაციის სისტემაში, რომელსაც გადაეცემა დამამზადებელი ორგანიზაციების მთელი ტექნიკური ბაზა.

ვთხოვთ სსრ კავშირის მთავრობას დაავალოს სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტსა და „ცენტროსოიუზს“ ამ მიზნისათვის გამოიყონ საჭირო მასალა, მოწყობილობა, ტრანსპორტი და ასიგნებანი, ურომლისოდაც რესპუბლიკის სამომხმარებლო კოოპერაცია ვერ შეძლებს შექმნას მტკიცე ტექნიკური ბაზა და შეასრულოს მისთვის დაკისრებული ამოცანები ხილის დამზადების ორგანიზაციაში.

უკანასკნელ წლებში რესპუბლიკაში ცოტა წარმატება როდია მოპოვებული საზოგადოებრივი მეცხოველეობის განვითარებაში. 1949-1953 წლების ხუთწლედთან შედარებით ხორცის საშუალო წლიური წარმოება 1954-1958 წლებში ერთნახევარჯერ გადიდდა. უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვენ მეცხოველეობის პროდუქტების და, კერძოდ, ხორცის წარმოების გადიდების კიდევ ცოტა რეზერვი როდი გვაქვს. ამ რეზერვების ასამოქმედებლად საჭირო იქნება საკვები ბაზის განმტკიცებისა და გაფართოების მთელ რიგ სერიოზულ ღონისძიებათა განხორციელება.

ამისათვის ჩვენ დასახული გვაქვს წინათ მოხნული საძოვრები და სათიბები კვლავ ჩავაყენოთ მეცხოველეობის სამსახურში, გავადიდოთ ბალახებისა და საფურაჟე კულტურების, პირველ რიგში სიმინდის ნათესები. მაგრამ საკვები კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მისაღებად ნიადაგების ნაწილის ერთგვარი მცირე ნაყოფიერებისა და გამოფიტვისას შეუძლებელია, თუ არ შევიტანეთ მინერალური სასუქები, განსაკუთრებით აზოტოვანი სასუქები. გამოყოფილი სასუქების მოცულობა კი ვერ უზრუნველყოფს ჩაის, თამბაქოსა და ციტრუსების წარმოების მოთხოვნილებასაც კი, რომ აღარ ვილაპარაკოთ ვენახზე; ხეხილსა და ბოსტნეულზე. ამასთან დაკავშირებით ვთხოვთ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1959 წელს დამატებით გამოჰყოს თუნდაც 50 ათასი ტონა აზოტოვანი სასუქები რუსთავის აზოტ-სასუქების ქარხნის პროდუქციიდან.

ამხანაგო დეპუტატებო! საქართველოს კურორტები გეოგრაფიული მდგომარეობის, ბუნებრივი სამკურნალო ფაქტორების სხვადასხვაობითა და სიუხვით დიდად განთქმულია არა მარტო საბჭოთა კავშირში, არამედ მის საზღვრებს გარეთაც. უკანასკნელ ორ-სამ წელიწადში რესპუბლიკის კურორტებმა შესამჩნევად გააუმჯობესეს მუშაობა. ამას მნიშვნელოვანწილად ხელს უწყობდა 1956 წელს მიღებული გადაწყვეტილება მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის სამინისტროების გამგეობლობაში ყველა სანატორიუმისა და დასასვენებელი სახლის გადაცემის შესახებ. მრავალი უწყებრიობის ლიკვიდაციამ შესაძლებელი გახადა შემცირებულიყო მტატები, ბოლო მოღებოდა კურორტების არარენტაბელობას. პარალელურად მოქმედი რგოლებისა და სამეურნეო სამსახურების ლიკვიდაციამ შესაძლებლობა შექმნა აგვემუშავებინა სანატორიუმებსა და დასასვენებელ სახლებში დამატებით მნიშვნელოვანი რაოდენობის საწოლები ისე, რომ კაპიტალდაბანდებანი არ დაგვჭირდა.

მოქმედ კეთილმოწყობილ ჯანმრთელობის კერებთან ერთად რესპუბლიკამ სხვადასხვა მოკავშირე სამინისტროსა და უწყებისაგან მიიღო ბევრი სანატორიუმი და დასასვენებელი სახლი, რომელთა მშენებლობა დამთავრებული არ იყო. ამასთან დაკავშირებით რესპუბლიკის საკურორტო მეურნეობის მშენებლობის პროცესში მყოფი ობიექტების 1956 წლის 1 იანვრისათვის 300 მილიონი მანეთი საერთო სახარჯთაღრიცხვო ღირებულებისას შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობა შეადგენდა მხოლოდ 77 მილიონ მანეთს. მაშასადამე, მარტო ამ ობიექტების მშენებლობის დამთავრება ახალი მშენებლობის გაუწევლად შემდგომ წლებში მოითხოვდა რესპუბლიკის კაპიტალდაბანდებათა მნიშვნელოვან გადიდებას. მაგრამ ფაქტიურად ასიგნება შემცირებული იყო 2-3-ჯერ. შედეგად საკურორტო მეურნეობის ბევრი ობიექტის რამდენიმე წლის წინათ დაწყებული მშენებლობა ბოლომდე მიყვანილი არ არის და გაყინულია ამ საქმეში დაბანდებული დიდი სახსრები. საქართველოს ჯანმრთელობის კერების მშენებლობის დამთავრებისათვის გთხოვთ 1959 წელს გამოიყოს დამატებით 20 მილიონი მანეთი.

ამხანაგო დეპუტატებო! სსრ კავშირის 1959 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი, რომელიც წარმოდგენილია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დასამტკიცებლად, უზრუნველყოფს სსრ კავშირის, ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის შემდგომ მძლავრ განვითარებას, სსრ კავშირის მომმე ხალხთა ფორმით ეროვნული, შინაარსით სოციალისტური კულტურის ახალ გაფურჩქვნას.

მე მხარს ვუჭერ წინათ გამოსული დეპუტატების წინადადებებს სსრ კავშირის 1959 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ საბიუჯეტო კომისიების შესწორებებით.

ჩვენმა სოციალისტურმა სამშობლომ ახალი დიდი საქმეები უნდა შეასრულოს. ჩვენ ყველაფერი გვაქვს იმისათვის, რომ გაბედულად, გიგანტური ნაბიჯებით ვიაროთ წინ. ჩვენ გვაქვს მძლავრი ინდუსტრია, მსხვილი სოციალისტური სოფლის მეურნეობა, წლითიწლობით მზარდი კულტურა. მაგრამ მთავარი ძალა არის ჩვენი საუცხოო საბჭოთა ხალხი. ჩვენი ბრძენი, მშობლიური კომუნისტური პარტია, მისი ლენინური ცენტრალური კომიტეტი, რომლის ხელმძღვანელობით ვამენებთ და ავაშენებთ კომუნიზმის ბრწყინვალე შენობას.

ამხანაგო დეპუტატებო! ნება მიბოძეთ დაგარწმუნოთ, რომ საბჭოთა საქართველოს მშრომელები, აღფრთოვანებულნი კომუნისტური საზოგადოების გაშლილი მშენებლობის ახალი გრანდიოზული პერსპექტივებით, ყოველ ღონისძიებას იხმარენ, რათა შეასრულონ დასახული გეგმები და ამით თავიანთი ღირსეული წვლილი შეიტანონ კომუნიზმის მშენებლობის საერთო სახალხო საქმეში. (ტაში).

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია

24 დეკემბერს საღამოს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია განაგრძობდა მუშაობას. **ეროვნებათა საბჭოს** სხდომა პალატის თავმჯდომარის დეპუტატ **ი. ვ. პეივეს** თავმჯდომარეობით გაიმართა კრემლის დიდ სასახლეში, **კავშირის საბჭოს** სხდომა პალატის თავმჯდომარის მოადგილის დეპუტატ **ნ. პ. ბაუანის** თავმჯდომარეობით გაიმართა კრემლის თეატრში.

ეროვნებათა საბჭოს სხდომაზე გამოვიდნენ დეპუტატები: **ტ. ა.-გ. ალახვერდიევი** (აზერბაიჯანის სსრ), **ი. ს. გროსული** (მოლდავეთის სსრ), **ფ. ზ. ზაგაფურანოვი** (ბაშკირეთის ასსრ), **უ. კ. ვახაბოვა** (უზბეკეთის სსრ), **გ. ხ. მარგარიანი** (სომხეთის სსრ), **ა. მურადოვი** (თურქმენეთის სსრ), **ი. ს. ბელიაევი** (კარელიის ასსრ).

კავშირის საბჭოს სხდომაზე გამოვიდნენ დეპუტატები: **ს. უ. უმაროვი** (ტაჯიკეთის სსრ), **ა. ფ. ივკინა** (რიაზანის ოლქი), **კ. ატაევი** (თურქმენეთის სსრ), **პ. პ. ლიგუნი** (დნეპროპეტროვსკის ოლქი), **მ. აბდიყულოვი** (ყირგიზეთის სსრ), **ა. გ. კრილოვი** (მოსკოვი), **ზ. ვ. პუშკარიოვა** (სვერდლოვსკის ოლქი).

დეპუტატმა ტ. ა.-გ. ალახვერდიევმა მხარი დაუჭირა იმას, რომ შრომითი რეზერვების სასწავლებლები და სკოლები გარდაიქმნას ერთიანი ახალი ტიპის სასწავლებლებად. მას მიზანშეწონილად მიაჩნია, რომ პროფესიულ-ტექნიკურმა სასწავლებლებმა, საბის შესახებ „სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლები“, „სახელმწიფო დანაშაულისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ“, „სამხედრო დანაშაულთა გამო სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ“ გააკეთა კავშირის საბჭოს საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის თავმჯდომარემ დეპუტატმა **დ. ს. პოლიანსკიმ.**

25 დეკემბერს მოსკოვში მუშაობას განაგრძობდა სსრ კავშირის მეხუთე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეორე სესია. კრემლის დიდ სასახლეში დილის 10 საათზე ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარის დეპუტატ **ი. ვ. პეივეს** თავმჯდომარეობით გაიხსნა **კავშირის საბჭოს** და **ეროვნებათა საბჭოს** გაერთიანებული სხდომა.

უმაღლესი საბჭო შეუდგა დღის წესრიგის შემდეგი საკითხის განხილვას.

მოხსენება კანონთა პროექტების შესახებ

სსრ კავშირის, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების სასამართლოს წყობილების კანონმდებლობის საფუძველთა, სამხედრო ტრიბუნალების დებულებისა და სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის წარმოების საფუძველთა პროექტების შესახებ

ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის თავმჯდომარის დეპუტატ **დ. რ. რასულოვის** მოხსენება

კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიებმა დამავალეს, ამბობს ამხ. რასულოვი, მოვახსენო სსრ კავშირის უმაღლეს საბჭოს სამი კანონპროექტი: სსრ კავშირის, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების სასამართლოს წყობილების კანონმდებლობის საფუძვლები, სამხედრო ტრიბუნალების დებულება და სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის წარმოების საფუძვლები. კომისიები ამ კანონპროექტების მომზადების დროს ხელმძღვანელობდნენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გადაწყვეტილებებით, რომლებიც აფართოებენ მოკავშირე რესპუბლიკების სუვერენულ უფლებებს, ამაღლებენ მათს როლს სამეურნეო, კულტურულ და სახელმწიფოებრივ მშენებლობაში და სსრ კავშირის მეოთხე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მე-6 სესიის გადაწყვეტილებებით მოკავშირე რესპუბლიკების უფლებათა გაფართოების შესახებ კანონმდებლობის დარგში. კომისიები ხელმძღვანელობდნენ პარტიის XX ყრილობის გადაწყვეტილებებით, რომელმაც სავსებით მოიწონა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიერ განხორციელებული ღონისძიებანი საბჭოთა კანონიერების განმტკიცებისათვის, მოქალაქეთა იმ უფლებების მკაცრად დაცვისათვის, რომლებიც გარანტირებულია საბჭოთა კონსტიტუციით, და დაავალა ყველა პარტიულ და საბჭოთა ორგანოს ფხიზლად იდგნენ კანონიერების საგუშაგოზე, გადაჭრით და სასტიკად აღკვეთონ უკანონობის, თვითნებობის ყოველგვარი გამოვლინება, სოციალისტური მართლწესრიგის დარღვევები. კანონმიზეზთა გადაჭრით აღმოფხვრაზე, რომლებიც წარმოშობენ სამართლის დარღვევას. სოციალისტური სახელმწიფოს პირობებში, ამბობს მომხსენებელი, სისხლის სამართლის რეპრესია დამნაშავეობასთან ბრძოლის არც ერთადერთი და არც მთავარი საშუალებაა. უდიდესი მნიშვნელობა აქვს გამაფრთხილებელ ღონისძიებებს, აღმზრდელობითს ღონისძიებებს, იმ მიზეზთა აღმოფხვრას, რომლებიც ხელს უწყობენ წარსულის გადმონაშთების გამოვლინებას ადამიანთა შეგნებაში.

სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლების პროექტი ითვალისწინებს მოკავშირე რესპუბლიკების ფართო რწმუნებებს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის დარგში. სსრ კავშირის სისხლის სამართლის კანონმდებლობა უნდა შედგებოდეს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლებისა და ორი საერთო საკავშირო კანონისაგან, რომლებიც განსაზღვრავენ პასუხისმგებლობას სახელმწიფო და სამხედრო დანაშაულთა გამო. გარდა ამისა, სსრ კავშირს მისი საკანონმდებლო ორგანოების სახით საჭირო შემთხვევებში უნდა მიენიჭოს უფლება, რომ მიიღოს კანონები სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ სხვა დანაშაულობებისათვისაც, რომლებიც მიმართულია სსრ კავშირის ინტერესების წინააღმდეგ. სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად და სხვა საერთო-საკავშირო კანონების გათვალისწინებით მოკავშირე რესპუბლიკები მიიღებენ სისხლის სამართლის კოდექსებს, რომლებშიც განსაზღვრავენ კონკრეტულ დანაშაულობებს და შესაბამის სასჯელს დააწესებენ მათ გამო.

საფუძვლების პროექტი ითვალისწინებს, ერთი მხრივ, სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შემცირებას და შერბილებას იმ ქმედობის გამო, რომელიც დიდ საშიშროებას არ წარმოადგენს სახელმწიფოსა და საზოგადოებისათვის, ხოლო მეორე მხრივ, პასუხისმგებლობის მნიშვნელოვან გაძლიერებას ყველაზე მძიმე დანაშაულობისათვის სახელმწიფოს წინააღმდეგ, აგრეთვე დახაშაულობისათვის მოქალაქეთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის წინააღმდეგ. კომისიას აგრეთვე საჭიროდ ეჩვენა განსაკუთრებით გაძლიერდეს ბრძოლა ყველაზე მეტად საშიში რეციდივისტების წინააღმდეგ.

სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლების პროექტში ზუსტად და ხათლად აისახა პრინციპი სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისა მხოლოდ გარკვეული დანაშაულისათვის და პრიხციპი სასჯელის ინდივიდუალიზაციისა დანაშაულის სიმძიმის მიხედვით. პროექტში გათვალისწინებულია ფრიად დიდმნიშვნელოვანი ის დებულება, რომ სასჯელი შეიძლება შეფარდებულ იქნას მხოლოდ სასამართლოს განაჩენით. ეს იმას ნიშნავს, რომ არც ერთ სხვა ორგანოსა და დაწესებულებას, გარდა კანონით დადგენილი წესით არჩეული სასამართლოსი, არა აქვს უფლება განიხილოს სისხლის სამართლის საქმეები, დაადგინოს დანაშაულის ჩამდენი პირის ბრალდებულობა და შეუფარდოს მას სისხლის სამართლის სასჯელი.

საბჭოთა სახელმწიფო იძულებულია ჯერ კიდევ დატოვოს ისეთი სასტიკი სასჯელი, როგორიც არის სიკვდილით დასჯა. ძაგრამ მისი შეფარდების შესაძლებლობა პროექტში ფრიად შეზღუდულია: იგი შეიძლება მშვიდობიან დროს დაშვებულ იქნას მხოლოდ ისეთი უმძიმესი ბოროტმოქმედების ჩადენის შემთხვევაში, როგორიც არის სამშობლოს ღალატი, ჯაშუშობა, დივერსია, ტერორისტული აქტი, განზრახული მკვლელობა, რომელიც ჩადენილია დამამძიმებელ გარემოებებში, და ბანდიტიზმი.

შემდეგ მომხსენებელი ჩამოთვლის მოქმედი კანონმდებლობის დებულებებს, რომლებიც საერთოდ არ შესულა წარმოდგენილ პროექტში და რომლებზეც კომისიის აზრით უარი უნდა ითქვას. მათ შორის არის დებულება, რომელიც სასამართლოს უფლებას ანიჭებს შეუფარდოს კანონი ანალოგიით, ესე იგი მსჯავრი დასდოს ადამიანს იმ ქმედობისათვის, რომელიც სისხლის სამართლის კანონით პირდაპირ არ არის გათვალისწინებული. კომისიის აზრით საჭიროა აგრეთვე უარი ვთქვათ სისხლის სამართლის სასჯელის ზოგიერთ ღონისძიებაზე—მშრომელთა მტრად გამოცხადებაზე სსრ კავშირის მოქალაქეობის აყრით და სსრ კავშირის ფარგლებიდან გაძევებით. პროექტით არ არის გათვალისწინებული მოქმედი ძირითადი საწყისების ნორმა, რომლითაც ზოგიერთ შემთხვევაში დაშვებული იყო რეპრესიის შეფარდება იმ პირებისადმი, რომელნიც ცნობილი იყვნენ სოციალურად საშიშ პირებად მათი წარსული საქმიანობის გამო ან დანაშაულებრივ წრესთან მათი კავშირის გამო, მიუხედავად იმისა ჩაიდინეს თუ არა მათ ესა თუ ის დანაშაული. კომისიები აგრეთვე მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ მიზანშეწონილი არ არის დატოვებულ იქნას სისხლის სამართლის სასჯელის ისეთი ღონისძიება, როგორიც არის საარჩევნო უფლებათა აყრა.

ერთ დროს ფართოდ გავრცელებული იმ მცდარი ფორმულის საწინააღმდეგოდ, რომ ჩვენი წინსვლის კვალობაზე უნდა გამწვავდეს კლასობრივი ბრძოლა ჩვენს ქვეყანაში და ამასთან დაკავშირებით უნდა გაძლიერდეს და გაფართოვდეს რეპრესია, პროექტი ითვალისწინებს იმას, ამბობს ამხ. პოლიანსკი, რომ სოციალისტური მშენებლობის წარმატებანი, მშრომელთა მატერიალური და კულტურული დონის ამაღლება, მათი საზოგადოებრივი შეგნების ზრდა საშუალებას გვაძლევს ყველაზე საშიშ დამნაშავეთა წინააღმდეგ სასტიკ ბრძოლასთან ერთად. სულ უფრო გამოვიყენოთ აღმზრდელობითი ხასიათის სასჯელის ღონისძიებანი.

ნაცვლად მოქმედი დებულებისა, რომლის თანახმად სისხლის სამართლის პასუხისგებაში შეიძლება მიცემულ იქნენ არასრულწლოვანნი, თოთხმეტი წლისანი, ხოლო ზოგიერთ შემთხვევაში თორმეტი წლისანიც, პროექტი მოითხოვს დაწესდეს მინიმალური ასაკი—თექვსმეტი წელი და მხოლოდ ზოგიერთი დანაშაულისათვის — თოთხმეტი წელი.

საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიებმა, გაითვალისწინეს რა მშრომელთა, აგრეთვე სასამართლოს და პროკურატურის მუშაკთა მრავალრიცხოვანი სურვილი, მიიღეს გადაწყვეტილება დაწესდეს თავისუფლების აღკვეთის მაქსიმალური ვადა 10 წელი, ხოლო განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის 15 წლამდე ვადა.

სასჯელის განსაზღვრის დროს, ამბობს ამხ. პოლიანსკი, უნდა ვიხელმძღვანელოთ ლენინის ცნობილი მითითებით იმის შესახებ, რომ „სასჯელის მნიშვნელობას განაპირობებს არა მისი სისასტიკე, არამედ მისი გარდაუვალობა“. აქედან გამომდინარეობს სხვა დასკვნაც: დამნაშავემ უნდა იცოდეს, რომ იგი არა მარტო დაისჯება ჩადენილი დანაშაულის გამო, არამედ აუცილებლად ფაქტიურად უნდა მოიხადოს ეს სასჯელი.

შემდეგ მომხსენებელი ახასიათებს სახელმწიფო დანაშაულისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის კანონის პროექტს. მან უნდა შეცვალოს ამჟამად მოქმედი დებულება სახელმწიფო დანაშაულთა შესახებ, დებულება, მიღებული 1927 წელს.

პირველი მუხლი აწესებს სასჯელს უმძიმეს დანაშაულთა გამო, სამშობლოს ღალატის გამო. მუხლში აღნიშნულია, რომ სამშობლოს ღალატი მარტო მტრის მხარეზე გადასვლა, ჯაშუშობა, სახელმწიფო და სამხედრო საიდუმლოს გაცემა, საზღვარგარეთ გაქცევა კი არ არის, არამედ აგრეთვე არის საზღვარგარეთიდან სსრ კავშირში დაბრუნებაზე უარისთქმაც საბჭოთა სახელმწიფოს ინტერესებისათვის ზიანის მიყენების მიზნით, უცხო სახელმწიფოსათვის დახმარების გაწევა სსრ კავშირის წინააღმდეგ მტრული საქმიანობის განხორციელებაში, აგრეთვე შეთქმულება ძალაუფლების ხელში ჩაგდების მიზნით. პროექტის მე-8 მუხლში გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა ომის პროპაგანდისათვის, რა ფორმითაც უნდა ხორციელდებოდეს ეს პროპაგანდა.

სამხედრო დანაშაულთა გამო სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის კანონის პროექტი მოწოდებულია შეცვალოს ამჟამად მოქმედი დებულება სამხედრო დანაშაულთა შესახებ, მიღებული 1927 წელს და შევსებული 1957 წელს.

დასასრულ მომხსენებელი აცხადებს, რომ კომისიების მიერ წარმოდგენილი კანონპროექტები დიდი კოლექტიური შრომის შედეგია.

* * *

მოხსენება კანონთა პროექტების შესახებ „სსრ კავშირის, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების სასამართლოს წყობილების კანონმდებლობის საფუძვლები“, „სამხედრო ტრიბუნალების დებულება“, „სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის წარმოების საფუძვლების დამტკიცების შესახებ“ ბ. ი. სამსონოვი (მოსკოვის ოლქი), სსრ კავშირის გენერალური პროკურორი დეპუტატი **რ. ა. რუდენკო,** დეპუტატი **ბ. ს. შარკოვი** (ლიტვის სსრ), სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი-კორესპონდენტი **ს. ა. გოლუნსკი,** დეპუტატი **ი. ს. ჩუნდოკოვი,** (ადიღეს ავტონომიური ოლქი).

ყველა გამოსულმა ერთსულოვნად დაუჭირა მხარი უმაღლესი საბჭოს განსახილველად შეტანილ კანონპროექტებს.

უმაღლესი საბჭო იწყებს საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიების მიერ შეტანილი კანონების დამტკიცებას. პალატებში ცალ-ცალკე კენჭისყრით დეპუტატები იღებენ: „კანონს სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლების დამტკიცების შესახებ“; „კანონს სასამართლოს დადგენილებით საარჩევნო უფლებათა აყრის გაუქმების შესახებ“; „კანონს სახელმწიფო დანაშაულისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ“ „კანონს სამხედრო დანაშაულთა გამო სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ“; „კანონს სსრ კავშირის, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების სასამართლოს წყობილების კანონმდებლობის საფუძვლების დამტკიცების შესახებ“; „კანონს სასამართლოს ერთიან სისტემაში შემავალ სასამართლოებს, რომლებიც შექმნილია იმისათვის, რომ მართლმსაჯულება განახორციელონ შეიარაღებულ ძალებში, და საქმეთა განხილვის დროს ხელმძღვანელობენ ყველა სასამართლოსათვის ერთიანი მართლმსაჯულების განხორციელების კანონებითა და პრინციპებით. მაგრამ სამხედრო ტრიბუნალების წყობასა და კომპეტენციაში არის გარკვეული სპეციფიკაც. რომელიც განისაზღვრება არმიის ცხოვრების თავისებურებებით. ამასთანავე სამხედრო ტრიბუნალების სასამართლო საქმიანობაზე ვრცელდება სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს პლენუმის ხელმძღვანელობა.

შეეხო რა სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის წარმოების საფუძველთა პროექტს, ამბ. რასულოვმა თქვა, რომ მართლმსაჯულების განსახორციელებლად საჭიროა არა მარტო ჯეროვანი ორგანიზაცია საგამომძიებლო, სასამართლო და საპროკურორო ორგანოებისა, არამედ ამასთანავე საჭიროა კანონით დაწესებული მაქსიმალურად მიზანშეწონილი, მეცნიერულად დასაბუთებული წესი სისხლის სამართლის საქმეთა გამოძიების და განხილვისა. ამ წესის პრინციპული დებულებანი წესდება სისხლის სამართლის წარმოების საფუძვლებით.

საფუძველთა პროექტი უწინარეს ყოვლისა განსაზღვრავს სისხლის სამართლის წარმოების ამოცანებს. ეს ამოცანები იმით გამოიხატება, რომ უზრუნველყოფილ იქნას დანაშაულთა სწრაფად და სრულად გამოაშკარავება, ბრალდებულთა მხილება და კანონთა სწორი შეფარდება ისე, რომ ყველა, ვინც დანაშაულს ჩაიდენს, სამართლიანად დაისაჯოს და არც ერთი უდანაშაულო არ იქნეს მიცემული სისხლის სამართლის პასუხისგებაში.

პროექტი გამოხატავს ლენინურ იდეას სასამართლოს ხელმძღვანელი მდგომარეობის შესახებ მთელ საპროცესო საქმიანობაში: სასამართლო ერთადერთი სახელმწიფო ორგანოა, რომელსაც უფლება აქვს ცნოს მოქალაქე ბრალეულად სისხლის სამართლის დანაშაულთა ჩადენაში და შეუფარდოს მას სისხლის სამართლის სასჯელი.

ამხ. რასულოვი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სოციალისტურ საზოგადოებაში შექმნილია ყველა ობიექტური პირობა და შესაძლებლობა, რათა სავსებით მოისპოს დამნაშავეობა, აღმოიფხვრას ანტისაზოგადოებრივი მოვლენები.

იმისათვის, რომ დამნაშავეობასთან ბრძოლა უფრო წარმატებით გავხადოთ, აღნიშნავს მომხსენებელი, საჭიროა გაუმჯობესდეს სისხლის სამართლის საქმეთა კვლევა-ძიების და სასამართლო გარჩევის პროცესი. ამის მიხედვით წინადადებაა არსებითად შეიცვალოს სამართალში მიცემის წესი. ამჟამად ყველა საქმის გამო სამართალში მიცემას ახორციელებს სასამართლოს განმკარგულებელი სხდომა. ამავე დროს საჭირო როდია ყველა საქმე იქნას განხილული განმკარგულებელ სხდომაზე. საფუძველთა პროექტი აწესებს, რომ, როგორც წესი, სამართალში მიცემის გადაწყვეტილება მიიღება მოსამართლის ერთპიროვნული დადგენილებით.

საფუძველთა პროექტი დიდ ყურადღებას უთმობს მოქალაქეთა იმ უფლებების დაცვის გაძლიერებას, რომლებიც გარანტირებულია სსრ კავშირის კონსტიტუციითა და მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების კონსტიტუციებით. საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიები ხელმძღვანელობენ იმით, რომ სისხლის სამართლის წარმოების ძირითადი მიზანია უზრუნველყოს სოციალისტური საზოგადოების დაცვა, მოქალაქეთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა — უზრუნველყოს მშრომელი ადამიანის, მისი სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, ღირსების, პატიოსანი შრომით მოპოვებული მისი ქონების ყოველი ღონისძიებით დაცვა.

ამის მიხედვით საფუძველთა პროექტი მნიშვნელოვნად აფართოებს დანაშაულისაგან დაზარალებული პირის უფლებებს, აგრეთვე ბრალდებულის უფლებებს.

პროექტი ითვალისწინებს საზოგადოებრივ ბრალმდებელთა და დამცველთა ინსტიტუტის შემოღებას. სასამართლო გარჩევაში საზოგადოებრიობის წარმომადგენელთა მონაწილეობა დაეხმარება იმას, რომ უფრო სწრაფად ამხილონ ის პირნი, ვისაც ნამდვილად მიუძღვის ბრალი დანაშაულის ჩადენაში, და ხელს შეუწყობს სოციალისტური მართლმსაჯულების აღმზრდელობითი როლის გაძლიერებას.

საერთო საკავშირო საფუძვლების მიღება, რომლებიც აფორმულებენ სასამართლოს წყობილებისა და სისხლის სამართლის წარმოების პრინციპულ დებულებებს, მტკიცე ბაზას შეუქმნის რესპუბლიკურ კანონმდებლობას სასამართლოს წყობილებისა და სამართალწარმოების შესახებ და შესაძლებლობას მისცემს მოკავშირე რესპუბლიკებს უახლოეს ხანში დაამტკიცონ ახალი რესპუბლიკური კოდექსები და კანონები, რომლებიც აგებულია საერთო საკავშირო საფუძვლების ზუსტი შესაბამისობით და ამავე დროს ასახავენ მოკავშირე რესპუბლიკების სპეციფიკას.

დასასრულ ამხ. რასულოვი ამბობს, რომ სასამართლოს წყობილებისა და სამართალწარმოების შესახებ კანონმდებლობის საფუძველთა მიღება დიდმნიშვნელოვანი ღონისძიება იქნება სოციალისტური კანონიერების, საბჭოთა მართლწესრიგისა და მოქალაქეთა უფლებების დაცვის შემდგომ განმტკიცებაში.

* * *

კამათში განსახილველი საკითხის გამო გამოვიდნენ დეპუტატი **ი. ნ. ზარობიანი** (სომხეთის სსრ), სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე დეპუტატი **ა. თ. გორკინი,** დეპუტატი **ბ. ი. სამსონოვი** (მოსკოვის ოლქი), სსრ კავშირის გენერალური პროკურორი დეპუტატი **რ. ა. რუდენკო,** დეპუტატი **ბ. ს. შარკოვი** (ლიტვის სსრ), სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი-კორესპონდენტი **ს. ა. გოლუნსკი,** დეპუტატი **ი. ს. ჩუნდოკოვი,** (ადიღეს ავტონომიური ოლქი).

ყველა გამოსულმა ერთსულოვნად დაუჭირა მხარი უმაღლესი საბჭოს განსახილველად შეტანილ კანონპროექტებს.

უმაღლესი საბჭო იწყებს საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიების მიერ შეტანილი კანონების დამტკიცებას. პალატებში ცალ-ცალკე კენჭისყრით დეპუტატები იღებენ: „კანონს სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის კანონმდებლობის საფუძვლების დამტკიცების შესახებ“; „კანონს სასამართლოს დადგენილებით საარჩევნო უფლებათა აყრის გაუქმების შესახებ“; „კანონს სახელმწიფო დანაშაულისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ“ „კანონს სამხედრო დანაშაულთა გამო სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ“; „კანონს სსრ კავშირის, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების სასამართლოს წყობილების კანონმდებლობის საფუძვლების დამტკიცების შესახებ“; „კანონს სასამართლოს ერთიან სისტემაში შემავალ სასამართლოებს, რომლებიც შექმნილია იმისათვის, რომ მართლმსაჯულება განახორციელონ შეიარაღებულ ძალებში, და საქმეთა განხილვის დროს ხელმძღვანელობენ ყველა სასამართლოსათვის ერთიანი მართლმსაჯულების განხორციელების კანონებითა და პრინციპებით. მაგრამ სამხედრო ტრიბუნალების წყობასა და კომპეტენციაში არის გარკვეული სპეციფიკაც. რომელიც განისაზღვრება არმიის ცხოვრების თავისებურებებით. ამასთანავე სამხედრო ტრიბუნალების სასამართლო საქმიანობაზე ვრცელდება სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს პლენუმის ხელმძღვანელობა.

შეეხო რა სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის წარმოების საფუძველთა პროექტს, ამბ. რასულოვმა თქვა, რომ მართლმსაჯულების განსახორციელებლად საჭიროა არა მარტო ჯეროვანი ორგანიზაცია საგამომძიებლო, სასამართლო და საპროკურორო ორგანოებისა, არამედ ამასთანავე საჭიროა კანონით დაწესებული მაქსიმალურად მიზანშეწონილი, მეცნიერულად დასაბუთებული წესი სისხლის სამართლის საქმეთა გამოძიების და განხილვისა. ამ წესის პრინციპული დებულებანი წესდება სისხლის სამართლის წარმოების საფუძვლებით.

საფუძველთა პროექტი უწინარეს ყოვლისა განსაზღვრავს სისხლის სამართლის წარმოების ამოცანებს. ეს ამოცანები იმით გამოიხატება, რომ უზრუნველყოფილ იქნას დანაშაულთა სწრაფად და სრულად გამოაშკარავება, ბრალდებულთა მხილება და კანონთა სწორი შეფარდება ისე, რომ ყველა, ვინც დანაშაულს ჩაიდენს, სამართლიანად დაისაჯოს და არც ერთი უდანაშაულო არ იქნეს მიცემული სისხლის სამართლის პასუხისგებაში.

პროექტი გამოხატავს ლენინურ იდეას სასამართლოს ხელმძღვანელი მდგომარეობის შესახებ მთელ საპროცესო საქმიანობაში: სასამართლო ერთადერთი სახელმწიფო ორგანოა, რომელსაც უფლება აქვს ცნოს მოქალაქე ბრალეულად სისხლის სამართლის დანაშაულთა ჩადენაში და შეუფარდოს მას სისხლის სამართლის სასჯელი.

ამხ. რასულოვი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სოციალისტურ საზოგადოებაში შექმნილია ყველა ობიექტური პირობა და შესაძლებლობა, რათა სავსებით მოისპოს დამნაშავეობა, აღმოიფხვრას ანტისაზოგადოებრივი მოვლენები.

იმისათვის, რომ დამნაშავეობასთან ბრძოლა უფრო წარმატებით გავხადოთ, აღნიშნავს მომხსენებელი, საჭიროა გაუმჯობესდეს სისხლის სამართლის საქმეთა კვლევა-ძიების და სასამართლო გარჩევის პროცესი. ამის მიხედვით წინადადებაა არსებითად შეიცვალოს სამართალში მიცემის წესი. ამჟამად ყველა საქმის გამო სამართალში მიცემას ახორციელებს სასამართლოს განმკარგულებელი სხდომა. ამავე დროს საჭირო როდია ყველა საქმე იქნას განხილული განმკარგულებელ სხდომაზე. საფუძველთა პროექტი აწესებს, რომ, როგორც წესი, სამართალში მიცემის გადაწყვეტილება მიიღება მოსამართლის ერთპიროვნული დადგენილებით.

საფუძველთა პროექტი დიდ ყურადღებას უთმობს მოქალაქეთა იმ უფლებების დაცვის გაძლიერებას, რომლებიც გარანტირებულია სსრ კავშირის კონსტიტუციითა და მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების კონსტიტუციებით. საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიები ხელმძღვანელობენ იმით, რომ სისხლის სამართლის წარმოების ძირითადი მიზანია უზრუნველყოს სოციალისტური საზოგადოების დაცვა, მოქალაქეთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა — უზრუნველყოს მშრომელი ადამიანის, მისი სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, ღირსების, პატიოსანი შრომით მოპოვებული მისი ქონების ყოველი ღონისძიებით დაცვა.

ამის მიხედვით საფუძველთა პროექტი მნიშვნელოვნად აფართოებს დანაშაულისაგან დაზარალებული პირის უფლებებს, აგრეთვე ბრალდებულის უფლებებს.

პროექტი ითვალისწინებს საზოგადოებრივ ბრალმდებელთა და დამცველთა ინსტიტუტის შემოღებას. სასამართლო გარჩევაში საზოგადოებრიობის წარმომადგენელთა მონაწილეობა დაეხმარება იმას, რომ უფრო სწრაფად ამხილონ ის პირნი, ვისაც ნამდვილად მიუძღვის ბრალი დანაშაულის ჩადენაში, და ხელს შეუწყობს სოციალისტური მართლმსაჯულების აღმზრდელობითი როლის გაძლიერებას.

საერთო საკავშირო საფუძვლების მიღება, რომლებიც აფორმულებენ სასამართლოს წყობილებისა და სისხლის სამართლის წარმოების პრინციპულ დებულებებს, მტკიცე ბაზას შეუქმნის რესპუბლიკურ კანონმდებლობას სასამართლოს წყობილებისა და სამართალწარმოების შესახებ და შესაძლებლობას მისცემს მოკავშირე რესპუბლიკებს უახლოეს ხანში დაამტკიცონ ახალი რესპუბლიკური კოდექსები და კანონები, რომლებიც აგებულია საერთო საკავშირო საფუძვლების ზუსტი შესაბამისობით და ამავე დროს ასახავენ მოკავშირე რესპუბლიკების სპეციფიკას.

დასასრულ ამხ. რასულოვი ამბობს, რომ სასამართლოს წყობილებისა და სამართალწარმოების შესახებ კანონმდებლობის საფუძველთა მიღება დიდმნიშვნელოვანი ღონისძიება იქნება სოციალისტური კანონიერების, საბჭოთა მართლწესრიგისა და მოქალაქეთა უფლებების დაცვის შემდგომ განმტკიცებაში.

* * *

„კანონს სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სისხლის სამართლის წარმოების საფუძვლების დამტკიცების შესახებ“.

შემდეგ უმაღლესი საბჭო იღებს: დადგენილებას სახელმწიფო დანაშაულისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის კანონის ძალაში შესვლის წესის შესახებ და დადგენილებას სამხედრო დანაშაულთა გამო სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის კანონის ძალაში შესვლის წესის შესახებ.

ამით მთავრდება დღის წესრიგის მესამე საკითხის განხილვა.

თავმჯდომარე აცხადებს, რომ უმაღლესმა საბჭომ ჩეხოსლოვაკიის რესპუბლიკის ეროვნულ კრებისაგან მიიღო წერილი სსრ კავშირსა და ჩეხოსლოვაკიის რესპუბლიკას შორის მეგობრობის ურთიერთდახმარებისა და ომის შემდგომი თანამშრომლობის ხელშეკრულების ხელისმოწერის მე-15 წლისთავის გამო.

შემოდის წინადადება საპასუხო წერილი გაეგზავნოს ჩეხოსლოვაკიის რესპუბლიკის ეროვნულ კრებას. წერილის პროექტის წასაკითხავად სიტყვა ეძლევა დეპუტატ **კ. კონდუჩალოვას.** გაისმა ხანგრძლივი ტაში. დეპუტატები ერთსულოვნად იწონებენ ჩეხოსლოვაკიის რესპუბლიკის ეროვნული კრებისადმი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს წერილის ტექსტს. (საკენჭი).

რედაქტორი
დ. მჟედლიშვილი.

რედაქციისა და გამომცემლობის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ. № 14. ტელეფონები: რედაქტორის — 3-62-26, რედაქტორის მოადგილეების — 3-63-03, 3-82-05. 3-32-46, პასუხისმგებელი მდივნის — 3-72-80. სამდივნოსი — 3-06-88, განყოფილებებისა: პარტიული ცხოვრების და მარქსისტულ-ლენინური თეორიის პროპაგანდის — 3-81-84, მრეწველობისა და ტრანსპორტის, ადგილობრივი ინფორმაციის — 3-16-90, ხოფლის მეურნეობის — 3-20-43, კულტურისა და ყოფაცხოვრების, ლიტერატურისა და ხელოვნების — 3-80-84, საბჭოთა შენებლობის, კორესპონდენტთა ჩხილისა და პრესის მიმოხილვის — 3-57-61, უცხოეთის ინფორმაციის — 3-80-83, წერილებისა და პარტბიუროსი — 3-73-24. საილუსტრაციო — 3-08-67, განცხადებების მიღების — 3-64-42, გამომშვების — 3-81-65

საქართველოს კპ ც კ-ის გამომცემლობის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი“, ლენინის ქ. № 14.

უე 08210